

GH. M. TATTARESCU

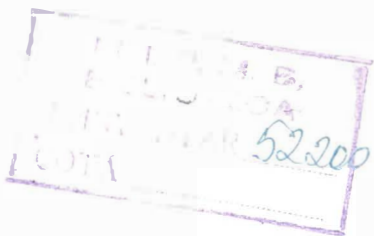

GHEORGHE M. TATTARESCU

**MUZEUL DE ISTORIE SI ARTA
AL MUNICIPIULUI BUCURESTI**

Bd. I.C. Bratianu nr. 2, sector 3, Bucuresti, 70058 ROMANIA

Aducem mulțumirile noastre tuturor celor care ne-au ajutat pe parcursul elaborării acestui volum, în mod deosebit doamnelor Rodica Matei (Muzeul Național de Artă al României) și Doina Pungă (Ministerul Culturii), precum și colegilor de la următoarele muzee din țară:

- Muzeul Județean Arad
- Muzeul de Artă și Etnografie Bacău
- Muzeul de Artă Brașov
- Muzeul Județean Buzău
- Muzeul Național de Artă Cluj
- Muzeul de Artă Craiova
- Complexul Național Muzeal Moldova-Muzeul de Artă Iași
- Muzeul Județean de Artă Prahova
- Muzeul Brukenthal Sibiu
- Muzeul Banatului Timișoara
- Muzeul Militar Național

Coperta: “ Deșteptarea României” (cat. 128)

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
MUZEUL DE ISTORIE ȘI ARTĂ
AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

***GHEORGHE M.
TATTARESCU***
1818 – 1894

Noiembrie 1994

Catalogul a fost proiectat și realizat în cadrul M.I.A.M.B.

Director: Corina Sandu

Director adj.: Nicolae Anderco

Autori: Raluca Tănăsescu - M.I.A.M.B.-secția artă

Aura Popescu - M.I.A.M.B.-secția artă

Cristina Panaite - coordonator - M.N.A.R.

Grafica: Horia Mureșanu-M.I.A.M.B.

Foto color: Ioan D. Popa-M.I.A.M.B.

Foto alb-negru: Minerva Văleanu - M.N.A.R.

Tehnoredactare

computerizată: Carmen Lungu-M.I.A.M.B.

Ilie Roșca-M.I.A.M.B.

Toate drepturile de autor aparțin M.I.A.M.B.

Orice reproducere este interzisă

ALCOR EDIM PEX srl

Redactor: Corina Firuță

Cori Simona Ion

Tehnoredactor: Mihai Cae

Tehnoredactare computerizată: Puiu Enache - SERTI

ISBN 973-96752-3-9

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Închinat centenarului trecerii în neființă a artistului, volumul de față prezintă cititorilor opera sa pictată. Cercetarea noastră circumscrisă ariei de interes a picturii de șevalet a cuprins catalogarea tuturor lucrărilor aflate în patrimoniul colecțiilor muzeale din București și din țară, rămânând ca prodigioasa sa activitate de pictor bisericesc, să formeze obiectul unui studiu de perspectivă. Operele au fost organizate tematic pe capitole mari, în cadrul fiecărui capitol prezentarea fiind cronologică. S-a optat pentru afilierea portretelor cu tentă documentar-istorică (portretele de voievozi cat. 132,133,134,135) la capitolul "Scene istorice". Copiile după maestri au fost structurate după aceleași criterii, cercetarea noastră aducând noi precizări și atribuiri (cat. 73,84,85,88,89,91,129), iar în măsura în care studiul comparativ a permis, au fost menționate de asemenea titlul, autorul și locul de păstrare al lucrării reproduse. În cazul lucrărilor nedatate clasificarea s-a realizat pe baza analizei stilistice și în urma consultării referințelor critice de specialitate. Lucrarile figurează cu titlurile înscrise în registrele de inventar și, în măsura în care ne sunt cunoscute, cu titlurile originale.

CUVÂNT ÎNAINTE

Personalitate exemplară a secolului trecut, reprezentant al unei familii de spirite profund dăruite destinului artei românești în epoca sa de pionierat, harnic modelator al gustului și sensibilității pentru frumos a contemporanilor, pictor de talent, autor de mari ansambluri bisericești, fondator al Academiei de Artă din București și mentor al unei întregi generații de artiști, Gheorghe Tattarescu este un nume reprezentativ al culturii românești moderne.

Integrând datele temperamentale ale unei generații hrănite la focul idealurilor risorgimentale, Tattarescu nu întârzie să împlinească prin exemplul propriei creații, vocația de europenizare a unei culturi definitiv angajată o dată cu epoca pașoptistă în zodia limpezirilor.

Înfiripată în matca tradițională a muralismului autohton și spiritualității unui “Byzance après Byzance” crepuscular, remodelată mai apoi în creuzetul esteticii academice, integrându-se între reperatele mai mult sau mai puțin laxe ale unui ev mediu redundant și momentul de ecloziune al stilului grigorescian, creația tattarească este -până la un punct -similară cu însăși evoluția spre modernitate a artei românești din veacul trecut. De la limbajul ecumenic, cvasi-arhaizant al zugravului de subțire, plâsmuitor de icoane în lăcașurile religioase din zona Buzăului, până la rafinamentul pictural al artistului școlit la Academia San Luca, admirator al lui Correggio și Rafael, parcursul devenirii este lung și nu lipsit de adversități. Cel care la jumătatea secolului trecut expunea cu succes la Roma marea compoziție “Deșteptarea României”, până devenită apoi mândria nou înființatei Pinacotei bucureștene, neobositul portretist, creator de “istorii sacre” și profane, Tattarescu se numără alături de Theodor Aman, printre reprezentanții de marcă ai academismului românesc. Și dacă, mult mai sensibil la suflul înnoirilor, Aman va practica un academism suplu, receptiv, nuanțând modelul artei oficiale¹⁾, la rândul său, Tattarescu consacră paradigma unui clasicism de nuanță rafaelescă prizat prin intermediul academismului roman.

Format mai întâi ca “zugrav de subțire”, în mediul monahal al “Școlii de zugrăvie” de la Buzău, artistul își leagă primele experiențe vizuale de spiritul erminiei și al “picturii pravoslavnice”. Într-o epocă de amplă emulație și deschidere spre “Europa luminată”, ce cunoaște puternica ofensivă a modelelor apusene resimțită la toate nivelele societății românești tradiționale, paralel cu patrunderea influențelor laicizante și în zona vizualității religioase, școlile de zugrăvie și atelierelor monahale care apar după anaforală lui Ipsilanti (1776), cunosc la rândul lor o anumită relaxare a canonului, în tramele iconografice consacrate. Este de

presupus ca alături de “Erminia lui Dionisie” a cărei variantă tradusă de Macarie la 1805²⁾, știm că i-a servit ca îndreptar artistului, Tattarescu va fi cunoscut probabil și culegerile de gravuri apusene emulând îndepărtate prototipuri dureriene, sau poate versiunile la Bilder Bibel, Heilige Schrift importantă sursă de modele în spațiul românesc al secolelor XVIII - XIX-lea. Teoriile de sfinți și icoanele cu facies-uri umanizate pe care le pictează între 1837-1845, mărturisesc pătrunderea reflexelor laicizante și a influențelor “papistășești”, conturând în același timp pasiunea pentru “arta portretăriei” materie de studiu importantă la școala de zugrăvie a pitarului Nicolae Teodorescu, el însuși “meșter de chipuri și icoane” și se pare elev al lui Altini la Iași, între 1814-1816³⁾. Revelator pentru nivelul meșteșugului pictoricesc al “zugravului” Tattarescu este “*Portretul Episcopului Chesarie*” (cat.1). Realizat în 1845, puțin înaintea plecării la Roma, imaginea luminatului egumen al Buzăului este construită echilibrat, în game cromatice de o mare sobrietate și în datele unui început de “realism” fizionomic, redevabil încă spiritului imaginii votive.

Pașul decisiv spre modernitate se definește însă o dată cu anii studiilor romane (1845 -1851). Trimis de Chesarie la Roma spre a se perfecționa în “arta zugrăviei”, tânărul neofit reface acel “viaggio in Italia” atât de necesar în modelarea unei cariere artistice exemplare, regăsindu-se la rândul său în ipostaza provincialului domic de a se instrui la o școală înaltă, după modelul a generații de “italienizanți” formați în academiile peninsulare, răspândind mai apoi în întreaga Europa post-renascentistă paradigma clasicității mediteraneene.

Și dacă Italia întruchipează pentru artistul european în primul rând secolele de artă și civilizație - antichitatea și renașterea, într-un cuvânt “un trecut susceptibil de a revela viitorul”⁴⁾ capitala creștinătății devine încă de la început de Ottocento un adevărat creuzet al tendințelor artistice integrând pietismul nazareenilor germani, căutările puriștilor, ecurile stilului palladian și “renașterii arheologice”, până la prefigurările picturii “del vero” și al macchiaiolișmului toscan de mai târziu. Asemenea elanuri înnoitoare nu găsesc însă nici cel mai mic ecou la Tattarescu, al cărui temperament “echilibrat și iubitor al calmului liniar și logic, îl sortea clasicismului”⁵⁾. Opțiunea pentru zona discursului academic, purtând în subiacent nostalgia “marii arte”, este aceea a unei întregi generații de artiști români veniți la studii în capitalele Europei, opțiune simptomatică pentru gustul și cerințele mediului artistic din care provin. Drumul început de Tattarescu la Roma continuă de fapt un parcurs pe care înaintea sa îl urmaseră și alte personalități românești de la un Asachi venit la “Roma cea mărită”, “spre a atinge “fântâna cercării filologice” la începutul secolului, la un Năstăseanu sau Lecca, Lemeni sau Panaiteanu Bardasare, ultimii doi, absolvenții “clasului de zugrăvie” de la Iași și se pare, întâii români ce au studiat la San Luca.

În diversitatea peisajului artistic al epocii, “tânărul valah” este atras cu predilecție de operele unor Capalti, Podeste sau Coggetti “mici maestri” ai

academismului roman și de “profesorii moderni” - Silvagni, Gagliardi și Carta, pe care-i va recomanda ca mentori mai tânărului Petre Alexandrescu, bursier al statului român venit la rândul lui să studieze la San Luca⁶⁾. În emulația picturii lui Natale Carta și Giovanni Silvagni, prolifici autori de fresce religioase și pânze antichizante, harnici adepți ai unui picturalism de sursă minardiană al cărui adânc substrat religios și moral le rămâne însă inaccesibil-Tattarescu va încerca la rândul său, să-și formuleze coordonatele unei cariere și a unui stil, eclectic fără îndoială, nu înainte de a redeveni ucenicul cuminte, studiind cu acribie preceptele de atelier. Dintre profesori, Natale Carta, va exercita probabil -după renascentiști desigur -cea mai stăruitoare influență, detectabilă atât în prizarea rafaelismului și tipologiei madonelor dar și la nivelul împrumuturilor de teme, motive, șarpante compozitionale⁷⁾.

Îndreptându-se către “Accademia di San Luca”, Tattarescu va intra în contact cu un mediu scolastic aureolat de o istorie seculară. Mai vechea universitate artistică reformată de Zuccari la 1577, aflată în plină glorie sub pontificatul lui Canova la început de Ottocento, Accademia este la epoca la care Tattarescu studiază aici o adevărată citadelă a ideii și gustului neoclasic. Deși își încetase o dată cu finele secolului al XVIII-lea rolul major pe care îl deținuse în difuziunea unor prototipuri artistice novatoare, Roma va continua să fie sanctuarul clasicității și păstrătoarea unei mari tradiții academice revigorată de preceptele winckelmanniene și de prezența unor David, Thorwaldsen sau Ingres, măștrii neoclasicismului european ce își găsesc în orașul de pe Tibru spațiul ideal al unui rodnic popas artistic. La San Luca, unde știm că nu urmează “cursul regular” care e prea “lung” ci plătește la particular “pentru mai bun avans”, tânărul Tattarescu urmează treptele obligatorii ale curriculum-ului academic, la capătul căruia va acumula datele esențiale de techné, și o solidă gramatică a meseriei. Urmează programa ce acordă desenului un loc de elecție și se exersează mai întâi realizând copii după marmurele vaticane și capitoline, alături de studiul nudului după “modelul de natură” pe care îl consideră “totul artei”. Studiile după antic și academiile bărbătești dovedesc acuratețea execuției, stăpânirea desenului “au trait”, apetența pentru formă închisă și contur, trasături definitorii ale aceluși atât de apreciat “stil liniar” al anticilor, postulat ca reper al excelenței de neoclasic. Una dintre primele încercări în culoare, parafrază la istoria anecdotică a picturii, “*Începuturile desenului*” (cat. 124) reia povestea tinerei corintiene ce immortalizează profilul iubitului trasându-l pe zid după conturul umbrei acestuia, subiect de predilecție al neoclasicismului, prefigurând la Tattarescu apetența pentru motivul attic. Aceleiași zone de interes i se asociază și lucrarea “*Templul lui Lysistrate*” (cat. 155), inspirată de schițele luate in situ, la Atena, în scurtul popas din 1845. Revelatoare atât pentru evoluția idiomului clasic la Tattarescu dar și ca tip de afiliere la un topos tematic consacrat, eleganta arhitectură a templului choragic este descrisă cu acuratețe, într-o manieră ușor descriptivistă ilustrând atenta elaborare perspec-

tivală, cromatismul luminos, mlădiat de ocuri catifelate și griuri azurii. Deși asemenea “capricci” de coloratură paseistă vor avea un ecou limitat în creația sa, este de presupus că artistul va fi fost legat “empatic” de motivul antic, de ruinele unei Rome piranesiene sau de siturile de la Herculaneum și Pompei, pe care știm ca le vizitează în mai multe rânduri. Atracția temei antichizante în ipostaza de “genre pittoresque des ruines” se va asocia mai târziu, în 1860, cu scrupulul științific al artistului topograf care străbate țara în căutare de “subiecte naționale” și pentru a copia “tot ce se va găsi anticu”⁸⁾ consemnând cu minuție mărturiile călătoriilor “arheologice” din Muscel, Argeș și Vâlcea ⁹⁾.

Sub auspiciile academiei, unde se practică “marea artă” și în consonanță cu propria înclinație spre clasicitate, viziunea tattaresciană se va modela în spiritul estetic al “frumosului ideal”, al aspirației către împlinirea unui prototip de idealitate universal-valabil, conciliind în tramele operei un estetism care, pe urmele preceptelor lui Mengs, aspiră la împlinirea expresivității rafaelești, a grației lui Correggio și coloritului tizianesc. Adoptat de academism, naturalismul selectiv de filiație neoclasică, recomandând alegerea părților, compunerea mozaică și justa proporție, va duce inevitabil la depărtarea de natură și la progresiva sterilizare a efortului creator. Norma clasicității deși inițial benefică sub aspect formativ, va exercita în timp o puternică influență coercitivă la nivelul dezvoltării stilului. Recursul la modele, apelul la operele măștrilor și întoarcerea la norma idealității, la fascinația celui “grand style”, se regăsesc de altfel pe întregul parcurs al creației tattaresciene. Arta măștrilor îl va magnetiza chiar de la început. Pentru îmbogățirea manierei și pătrunderea tainelor meșteșugului Tattarescu se va exersa îndelung în muzeele și galeriile din Roma și Florența, studiind desenul școlii toscane dar și “frumosul colorit” după “tablourile venezienilor”. Ampla serie de “madone”, “muze”, “putți” (cat. 75,88,90,121) după autorul Madonei Sixtine consacrand o întreagă tipologie rafaelescă, “sacrele familii” după Veronese, Andrea del Sarto, sau Rubens (cat. 85,91), “crucificările” după Guido Reni (cat. 84), “madonele” lui Murillo (cat. 87) sau alegoriile după fresce romane, florentine și venete vor deveni prototipuri de amplă circulație în iconografia sa. Maniera în care lucrează, temperată ca linie și colorit, sugerează însușirea picturii muzeale, a celui Gallerion și a facturii linse, în tușe egalizate și în uzanțele tratării umbrei în frotiuri ușoare și luminii în ușor impasto. Atras de rafinamentul și eleganța artei lui Guido Reni (cat. 116,117), Tattarescu împrumută la rândul său unele inflexiuni manieriste tipologiilor feminine (cat. 125,140,143). “*Femeia cu tamburina*” (cat. 140,141) interesantă prin grația atitudinii și coloritul opulent, dezvaluie la nivelul palierului tematic pătrunderea în zona clasicismului sentimental. Asemenea scene de gen vor fi receptate de artist fie prin intermediul micilor măștri neerlandezi ale căror opere le cunoaște în timpul călătoriilor din Belgia și Olanda, fie prin medierea compozițiilor anecdotice ale unui Manfredi, Rosa sau Albani (cat. 142). De acum datează și interesul pentru pitorescul

veșmântului popular ipostaziat în imaginile de “contadine” și “pifferaro” (cat. 139). De altfel, filonul etnografic se va prelungi până târziu în arta sa fiind redescoperit în 1860 sau 1868, o dată cu “tipurile” țărănești de Muscel și Vlașca (cat. 152,153,154), realizări minuțioase, îndatorate documentarismului și amintind ca spirit tipologiile rurale ale lui Szathmari.

Tot în aria anecdoticii asimilat însă prin intermediul subiectului livresc, trebuie semnalate și unele “bozzetti”, concesive prin alegrețea facturii ambianței estetice a schiței academice. Glosând pe teme shakespeariene, Tattarescu construiește scenografii “dramatice” potențate luministic prin regimul tensiunilor de clar-obscur (cat. 136) sau asociază spațiului natural semnificațiile dramei umane, pictând scena finalului tragic al nuvelei lui Chateaubriand, “Atala” (cat. 150), aceeași sursă literară ce-i inspirase lui Girodet cunoscuta lucrare de la Luvru.

Constant și cu realizări remarcabile, Tattarescu s-a dedicat cu pasiune portretisticii. Modalitate predilectă a studiului pe viu, portretul i-a oferit șansa de a se implica atent în analiza raportului dintre model și translarea sa în pictural, paralel cu adâncirea universului interior. Fin observator al psihologiei umane pictorul surprinde în culoare delicate efigii feminine respirând o stare de melancolică visare (cat. 19,37), sau prezențe agreabile, epurate de orice aluzie frivolă, convertind grația într-un soi de “senzualitate metalică”¹⁰⁾ (cat. 18,20). Mult diferite ca spirit de lirismul unor asemenea reprezentări, efigiile masculine, sobre și monumentale, întruchipează în mare parte tipologii exemplare, adevărate idealuri de asceză eroică. Ca și Iscovescu sau Mișu Popp, Tattarescu va realiza un micro panteon al personalităților istoriei contemporane plâsmuind imagini de mare pregnanță vizuală, nuanțate în regimul profunzimilor afective. Portretele lui Bălcescu și Magheru sau cele de mai târziu ale arhimandritului Terșoreanu și Alexandru Kirilov (cat. 15,16,25,35) alchimizează desenul rafinat, absorbit în pictural cu un remarcabil “modeleu” psihologic. Supusă unui subtil principiu abstractiv, imaginea în întregul ei se simplifică, renunțând la detaliul exterior în favoarea focalizării introspective. Dacă portretul din 1847 al prietenului Arcescu (cat. 7), revoluționarul și viitorul cărmuitor al Romaniților sub guvernul provizoriu, păstrează încă urmele unor ezitări formale, în autoportretele romane (cat. 8,9,10), analiza câștigă în profunzime iar tehnica picturală se îmbogățește prin asimilarea tonurilor clar-obscure. Portretele lui Nicolae Bălcescu (cat. 15,16), realizate la Paris în 1851, lucrări de excepție, care impun imaginea patriotului în iconografia de gen, impresionează prin trecerile fine și învaluitoarele absorbții în lumină, prin gama cromatică de un sobru rafinament. Aceleași calități de pregnantă plasticitate se regăsesc în imaginea fostului comandant “al armiei neregulate” de la 1848, generalul Gheorghe Magheru, exilat în Italia, la Veneția, unde Tattarescu îl întâlnește în 1851, realizându-i două remarcabile portrete. Și dacă o primă variantă (cat. 17) concentrează analiza în gros-plan-ul unei fizionomii aspre, aproape dramatice, o a doua versiune ¹¹⁾ de mari dimensiuni, mult mai

detașată la nivel psihologic, conciliază prestața pozei neoclasice cu topos-ul de rezonanță Biedermeier al ferestrei deschise spre peisaj. Decorul natural ca element de fundal enunțat timid în acest caz își va extinde treptat ponderea vizuală în compozițiile sale, ajungând chiar să ocupe în întregime arriere-plan-ul (cat. 18,20,137). Portretele feminine în peisaj, rezonând îndepărtate filiații renaștentiste sau poate ingrești, devin la Tattarescu în egală măsură exemple de virtuozitate tehnică, mărturii ale unui penel alert ce descrie cu savoare horbota decorativă a costumelor vaporeaze.

Consacrat ca meritu discipol al Academiei în urma concursului organizat de “Congregazione artistica dei virtuosi al Panteon”, înalt for artistic roman, unde obține premiul cel mare și medalia pentru pictură cu lucrarea “*Simeon și Levi salvând pe sora lor Dina răpită de Sichem și Hemor Rege*” (cat. 86), Tattarescu va începe să se preocupe îndeaproape de zona acelor “grandes machines” academice. Această primă compoziție de mari dimensiuni, integrată descendenței davidiene a figurației simbolice va fi urmată în scurt timp de o realizare cu adevărat reprezentativă- “*Deșteptarea României*” (cat. 123). Concepută în epoca elanurilor revoluționare din anii 1848-1849, sub impactul dramaticelor evenimente din țară, lucrarea va deveni un adevărat epitom al temei alegorice și simbolul unor generoase idealuri naționale. Ambițioasă ca viziune și tip de reprezentare, alegoria femeii lepădându-și “vâlul obscurității” și “lanțurile sclaviei”, trezită din “somnul de secole”, năzuind plină de speranță către un viitor fericit revelat prin religie, știință și arte, va fi expusă cu succes la Roma în vara anului 1850 fiind apoi trimisă în țară, domnitorului Barbu Știrbei. Dăruită nou înființatei Pinacoteei a Statului, “*Deșteptarea României*”, va avea un puternic ecou în epocă aducându-i autorului consacrarea și un bine meritat prestigiu. Concepută după o șarpantă compozițională care va face carieră în arta sa (structurarea pe două registre sugerând antinomic mundanul și celeștul, după modelul “transfigurărilor” rafaelești) imaginea se articulează eclectic prin adăunarea de simboluri dintre cele mai diverse, compulsate într-un peisaj ce amintește la rândul său vastele panorame ale Campagniei romane, asimilate însă topografiilor autohtone: Carpații, ruinele Târgoviștei, podul lui Traian... De altfel peisajele ca fundal al alegoriilor, capătă la Tattarescu inflexiunile eroizante, ale unor “Arcadii” ideale de vagă rezonanță poussiniană. “Dramatizată” în 1857, de către A. Costiescu în “fantezia originală în două tablouri și în versuri” - “Visul unui român”. “Deșteptarea României” - reluată ulterior, în 1866 și 1885 în două variante de mai mici dimensiuni (cat. 127,128) - va fi reprodușă și sub formă litografică, ilustrând volumul lui Alexandru Pelimon, “Faptele eroilor”.

Comentariul alegoric la adresa istoriei contemporane amintind de spiritul tablourilor lui Rosenthal este bine primit într-o epocă ce reclamă mai mult ca niciodată asemenea producții didactic-glorificatoare. Impus de urgențele momentului, acest tip de abordare picturală va fi reluat de Tattarescu și după

revenirea în țară, la sfârșitul anului 1851, într-un moment de reflux al activității artistice după exilul lui Negulici, Rosenthal și Iscovescu. Artă românească cunoaștea la jumătatea secolului trecut o primă sedimentare în tiparele clasicismului academic, acompaniat ocazional de viziunea romantismului temperat al stilului Biedermeier, având drept protagoniști pe un Lecca, Mișu Popp, Szathmari și Panaiteanu Bardasare, artiști a căror formație se desăvârșise în marile academii europene. Alăturându-se lor, Tattarescu va continua același neistovit elan creator, aducând cu sine experiența maturității, a anilor petrecuți în atmosfera academiei și în vecinătatea “marii arte”, devenind în scurt timp unul dintre cei mai reprezentativi artiști ai vremii - portretist apreciat, prolific autor de scene alegorice și de mari ansambluri religioase, profesor al Școlii de Belle Arte din București. În spiritul înălțătoarelor idealuri ale generației căreia îi aparține, Tattarescu va prelungi în tiparele artei sale un elan risorgimental sui-generis acomodată viziunii de remanență neoclasică. Pătruns de adagiul davidian al artei implicate, înțelege să comenteze istoria prevalent cu mijloacele alegoriei ¹²⁾ (cat. 126, 127). Alteori, interpune teme istorice o figurație redevabilă fabulei ilustrate. “*Țăranul de la Dunăre*” (cat. 130, 131) de pildă, adoptă gestică oratorică și limbajul clar-obscurat al “istoriilor romane” pictate de un Camuccini sau Hayez, cunoscuți reprezentanți ai academismului italian. Amintirea măștrilor, alături de care așa cum remarcau contemporanii, Tattarescu trăise într-o “intimă familiaritate” ¹³⁾ îi prilejuiește tardive reîntoarceri la un gen de figurație care ține de tiparele neoclasicismului. “*Calypso după plecarea lui Ulyse*” (cat. 120) sau “*Agar și fiul său Ismail în deșertul Bersabiei*” (cat. 104) pânze de mari dimensiuni impregnate de un statism rece, monumental, amintesc întrucâtva acea “simplitate nobilă” și “măreție calmă” de sorginte winckelmann-iană. De altfel criticii aveau să-i comenteze opera în termeni similari, subliniind “grandoarea”, “imobilitatea eternă” și “serenitatea imparțială” ¹⁴⁾ a compozițiilor religioase sau alegorice.

Însă demersul său atât de revelator circumscris retoricii academice, cunoaște unele zone, mai puțin grevate de coerciția normei. Un asemenea teritoriu în care artistul caută, explorează cu adevărat și se eliberează într-o oarecare măsură este peisajul, mijlocul prin care ia contact direct cu natura., Deși îi oferă șansa unei căi noi, enunțată de realizări remarcabile - “*Peștera Dâmbovicioara*” (cat. 163, 164) sau “*Pe Gianicolo*” și “*Vedere de pe Pincio*” (cat. 158, 159) Tattarescu neglijează genul peisagistic, poate din perspectiva aceluși loc ancilar pe care acesta îl ocupă în ierarhia genurilor sau poate dintr-o insuficientă cunoaștere a propriilor mijloace, “... arta peisajului e diosebită-se confesează artistul într-o epistolă- mie gustu nu mi-ar lipsi, dar poate că-mi lipsește mecanismul sau ne-ndeletnicirea” ¹⁵⁾. Și totuși “indeletnicirea” nu-i lipsește atunci când pictează imagini de natură.. “*Vedere de pe Pincio*” (cat. 158) de pildă, dezvăluie o imagine poetică, remarcabilă prin nemijlocitul vibrației și sinceritatea viziunii, conjugând efectul de sfumato cu alegrețea unui iluzionism marcat de sentimentul notației

directe, a celui “premiere pensée”, atât de caracteristic esteticii schiței. Îndepărtate ecouri “plein-air-iste” se resimt și în veduta “*Pe Gianicolo*” (cat. 159), mai apropiată ca viziune de imageria istorică și de amintirea unei opulente Rome piranesiene. “*Peisajul de la granița cu Toscana*” (cat. 157), unic în arta sa, recrează o priveliște fantasmatică în game spectrale de albastru și violet, cu trimiteri la ambianța acelor “notturni” ale lui Donato Creti și Salvator Rosa, prefigurând și un anume fior romantic la Tattarescu. Admirator fervent al lui Rosa, pictorul va aborda la rândul său teme ce amintesc de maestrul italian. Peisajele cu stânci și arbori frânți (cat. 160,161,162) relevând o natură aproape elementară își au sorgintea fără îndoială, în peisajele din Apennini ale lui Rosa.

Timide încercări de a-și apropia ceva din imageria romantică - “arborii batrâni”, “zidul misterios”, “banca de piatră”, recuzită tipică în domeniu, se întâlnesc și în lucrarea “*Femeie în parc*” (cat. 145), probabil o “esquisse peinte”, a cărei factură mult mai liberă mărturisește relaxarea normei academice¹⁶. Reflexe ale tenebrosismului de filiație romantică vor apare și în temele târzii ale Magdalenelor penitente (cat. 110,111) cu antecedente figurative în copiile de epocă romană (cat. 77,78), adevărate exerciții de ecleraj în nota caravaggescă a “efectelor de lumânare”. În aceeași zonă a “derogațiilor” trebuie amintită și atracția pentru un tip de analiză mai “realistă” a detaliului fizionomic relevată în “*Portretul de batrâna*” (cat. 11) memorabilă ca rezolvare coloristică și ca tip de demers analitic, reiterat în figurile de profeți (cat. 72) de mai târziu, prelucrate însă mai mult pe linia “fiziognomica” a “capetelor de expresie”. Dar asemenea abateri de la normă sunt relativ puține și cu caracter de excepție în ansamblul operei tattaresciene. La aceeași epocă la care pictează “*Peștera Dâmbovicioara*” (cat. 163,164), remarcabilă imagine de natură ipostaziind cu naturalețe, în tușe ample, încărcate, un motiv pe care îl descoperise încă din 1860, Tattarescu prezintă la “Expoziția artiștilor în viață” din 1868 o realizare artificioasă, alegoria “verii” în ipostaza “*Țărâncii din Vlașca*” (cat. 152), pentru care “împrumută” tipologia “*Nudului*” (cat. 144) din 1850. Emulând modelul ingresc al bine cunoscutei “Venus Anadyomene”, prototipul “nud” apare în noua ipostază “costumat” într-un pitoresc veșmânt de Vlașca. Un tip asemănător de transfer al prototipurilor la Tattarescu, apare și în “*Nemesis*” (cat. 125). Comentariu sumbru privind speranțele spulberate ale revoluției, imaginea zeiței răzbunării este în fapt o reluare a tipului “Andromedei” (cat.116). Nudul din versiunea lui Guido Reni, suferă în noul context o vetustă drapare à l’antique paralel cu asocierea unor simboluri dintre cele mai diverse: draperii fluturânde, clepsidre, fulgere... Fundalul, construit în perspectivă amplă reia tema biblică a lui Cain și Abel, temă abordată anterior de Tattarescu în lucrarea “Adam și Eva găsind pe Abel mort”, subiect care inspirase penelul multor artiști din epocă, de la Carta la Henner sau Bonnat.

Alături de subiectele alegorice postulând interesul pentru marile compoziții

academice, Tattarescu este atras în continuare de zona mai intimă a portretului. Devenit unul dintre cei mai căutați portrețiști ai epocii, artistul va realiza la comandă o întreagă galerie de efigii în care primează grija pentru redarea detaliului fizionomic, minuția detaliului, execuția sobră și cromatismul reținut (cat.28,29,42,43,68,69). Uneori, la nivelul reprezentărilor masculine ce aparțin încă unei desuete ambiante vizuale de tip “ancien régime”, facem cunoștință cu personajele pitorești ale începutului de secol, boieri ce mai păstrează încă giubeaua și caftanul tradițional: “*Portretul lui Anastase Dedulescu*” (cat. 23) sau cel al vomnicului *Șerban Grădișteanu* (cat. 67) respiră un anume aer de arhaicitate amintind nostalgia zugravului de subțire. Același pseudo-primitivism stilistic transpare și în efigiile încremenite ale prelaților bisericii (cat.31,32,33, 34,53,54,55), lucrări târzii, dar mărturisind o oarecare întoarcere la schematismul și rigiditatea reprezentărilor cultice ale epocii de noviciat. Alteori, pictorul își încearcă penelul fie autoportretizându-se în ipostaze ce amintesc tipul de “noble peintre”, personaj rafinat și elegant (cat. 56) pe care îl întâlnim în epocă și prin intermediul lui Aman, fie redând lumea familială care îl înconjoară cu dragoste și tandrețe. Portretele soției și copiilor (cat. 36,61,65) sugerează, dincolo de virtuțile introspective, reflexele afective ale acelei “Familiengespräch” cum o numea Runge, ale unei profunde comuniuni de înțelegere și sentiment între artist și modelul său.

Prefigurată sub auspiciile unui bizantinism retardat și modelată în spiritul Academiei europene a mijlocului de secol al XIX-lea, creația lui Gheorghe Tattarescu, conciliază deopotrivă reflexele unei vechi tradiții murale cu elanurile de înnoire ale epocii sale, împlinind în tiparele clasicismului academic modelul unei prime experiențe de maturitate în istoria artei românești a veacului trecut.

CRISTINA PANAITÉ

NOTE

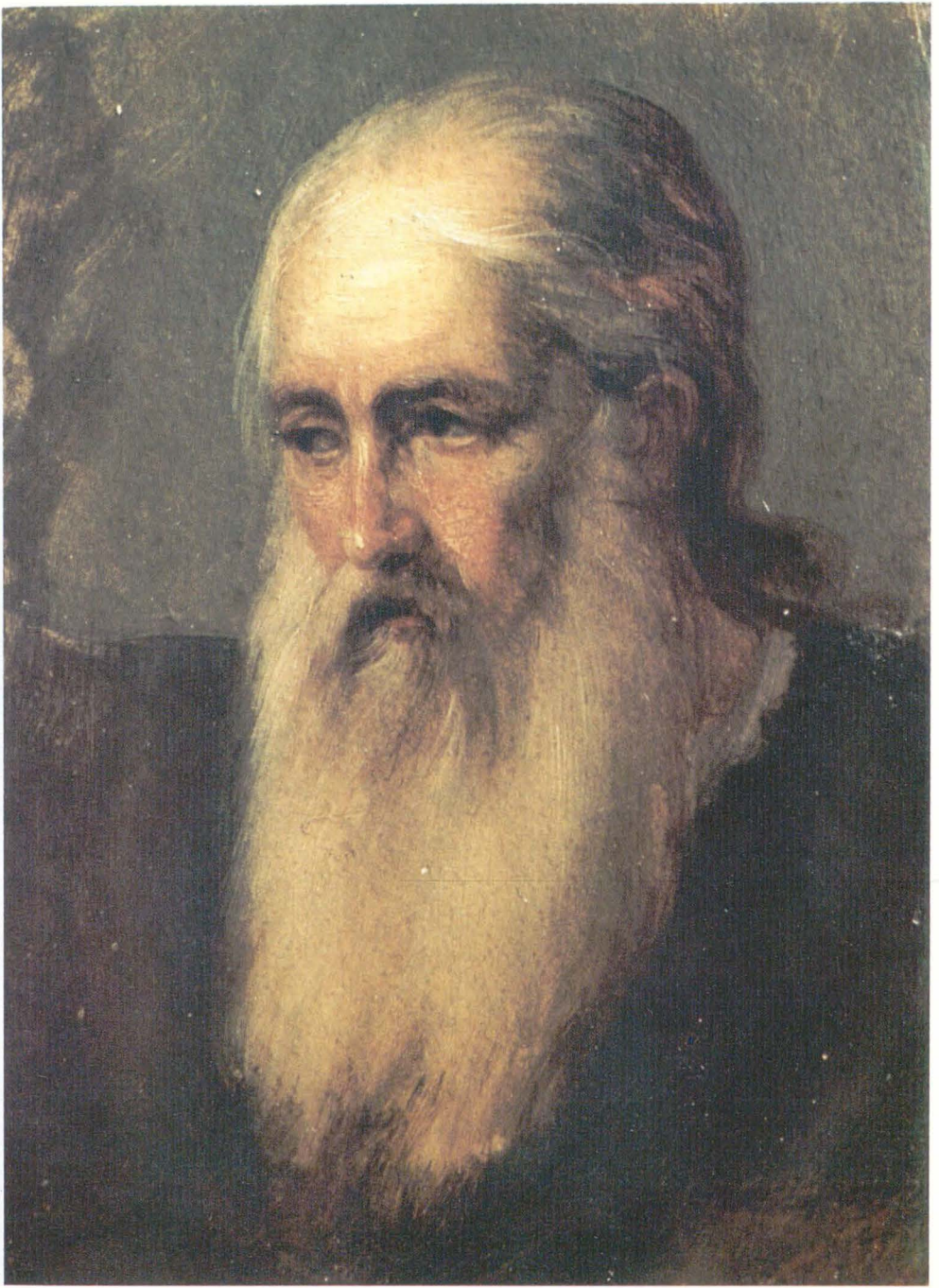
- 1) Mihai Ispir, *Clasicismul în arta românească*, Ed. Meridiane, București, 1984, p. 113.
- 2) Variantă tradusă din grecește de arhimandritul Macarie la 1805 cu titlul : *“Izvodul lui Macarie despre Ellinogrecie, Carte numită gramatica ori Uslav sau Erminie, adeca închipuire și tâlcuire ori alcătuire a tot meștesugul zugrăviei acum scoasă și talmăcită despre ellinogreciasca limbă întru cea românească. Întru sfânta Mânăstire Căldărușani. la anul mântuirii 1805. Ianuarie 5”*. Un exemplar al acesteia a aparținut pitarului Nicolae Teodorescu, iar Tattarescu, la rândul său a deținut o copie fidelă a “Erminiei lui Macarie” făcută la mânăstirea Ciolanul de călugărul Eleazar . Vezi și: Teodora Voinescu, *Gheorghe Tattarescu*, Academia Română, Publicațiile Fondului Elena Simu, VI, București 1940, p. 10.
- 3) Remus Niculescu, *Contribuții la istoria începuturilor picturii românești*, în SCIA, I, 1954, nr. 1-2, p. 90.
- 4) Enrico Castelnuovo, Carlo Ginsburg, *Dominație simbolică și geografie artistică în istoria artei italiene*. în Sociologia percepției artistice, Ed. Meridiane, București, 1991, p. 258.
- 5) Ion Frunzetti, *Arta românească în secolul XIX*, Ed. Meridiane, București, 1991, p. 184.
- 6) apud. J. Wertheimer-Ghika, *Gheorghe M. Tattarescu. Un pictor român și veacul sau*. ESPLA, București, 1958, p. 264.
- 7) Referitor la legăturile cu arta lui Natale Carta și Pietro Gagliardi vezi și: Alexandru Marcu. *Un pittore romeno all' Accademia di San Luca Giorgio Tattarescu*, în Studii sulla Romania, Napoli, 1923.
- 8) apud. J. Wertheimer-Ghika, op. cit. p. 143.
- 9) Mărturiile călătoriei în județele Mușcel, Vâlcea și Argeș au fost consemnate în cele 35 desene cuprinse în paginile “Albumului Național” lucrare care se păstrează la M.N.A.R. Cabinetul de Desene și Gravuri, inv. 27707/3109 - 27741/3143. Vezi și: Doina Penteleiciuc, Maria Kiss-Grigorescu, Stela Ionescu, *Repertoriul graficii Românești din secolul al XIX-lea*, vol. II, București, 1975, nr. 2047 - 2081.
- 10) M. Ispir, op.cit p. 109.
- 11) J. Wertheimer- Ghika, op.cit.p. 288, nr. 74.
- 12) vezi și litografia “Unirea Principatelor”, J. Wertheimer-Ghika, op. cit. reprod. nr. 83.
- 13) C. I. Stăncescu, *Mișcarea artistică pe anul 1867*, în Atheneul Român, Rev. Periodică anul I, 1867, nr. 12-13, București, p. 477-478.
- 14) Ulysse de Marsillac, *La peinture en Roumanie*, în Le Moniteur Roumain, Jeudi 21 Avril 1870, 3-eme Année, no. 140, p. 558-560.
- 15) J. Wertheimer- Ghika, op. cit. p. 63-64.
- 16) Ion Frunzetti, op. cit. p. 185.

8

133

65

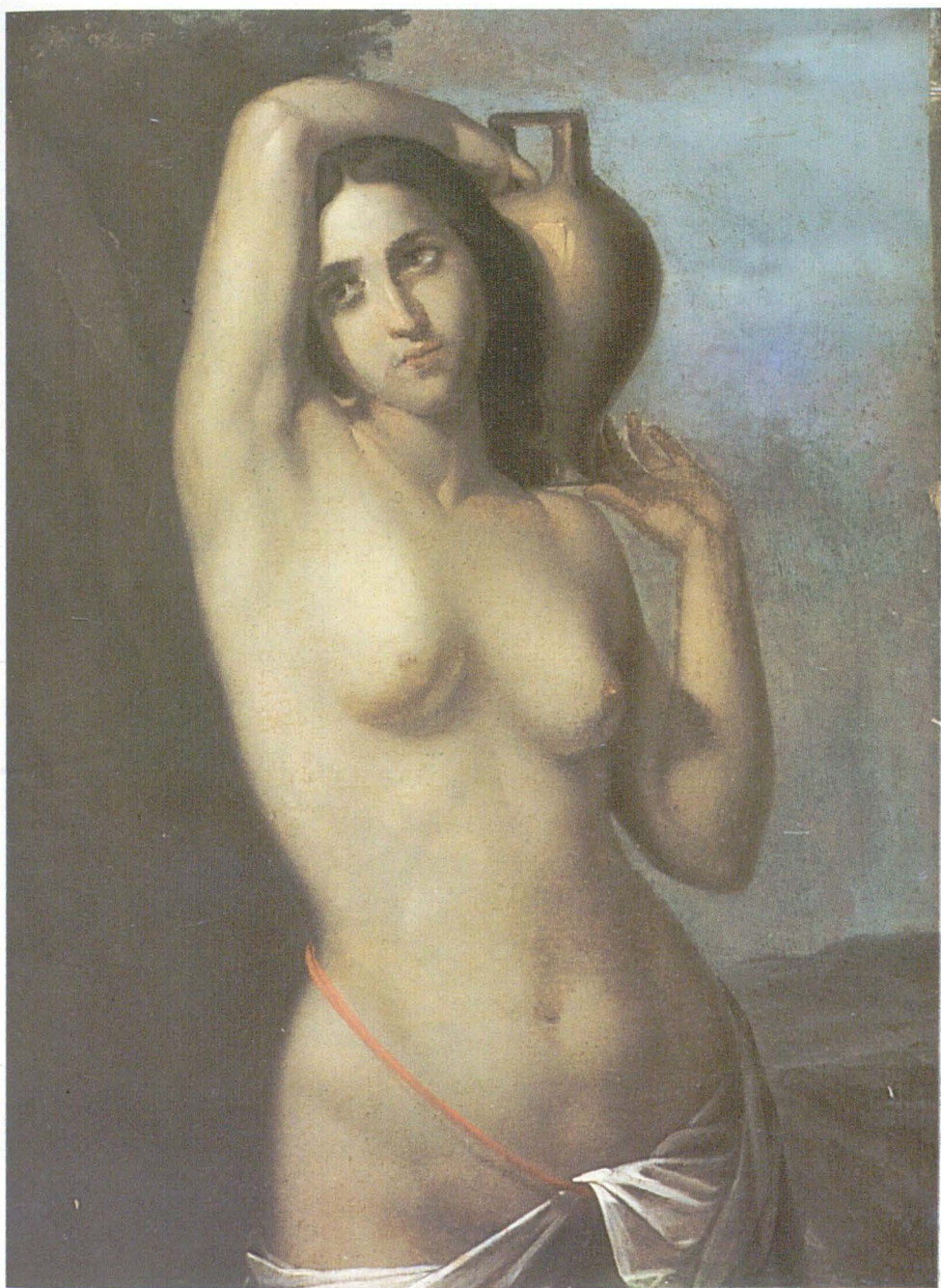

156

115

Procuratorul de la Curtea de Ardeș, în anul 1680, a încheiat un contract cu un mare comerciant din Transilvania, care a fost înțeles să furnizeze pentru Curtea de Ardeș un număr de 100 de cai și 100 de vaci.

În anul 1681, Curtea de Ardeș a fost ocupată de turci și a rămas în stăpânirea lor până în anul 1699, când a fost eliberată de către armata lui Ștefan I. Răzvan.

În anul 1699, Curtea de Ardeș a fost ocupată de austrieci și a rămas în stăpânirea lor până în anul 1711, când a fost eliberată de către armata lui Ștefan I. Răzvan.

CRONOLOGIE

- 1818 - Octombrie, se naște la Focșani, Gheorghe M.Tatarescu, fiul lui Mihai Tatarescu, originar din satul Tătaru din munții Buzăului și al Smarandei Tatarescu, născută Teodorescu.
- 1826 - După moartea părinților, în urma unei epidemii de ciumă, micul “Iordache” împreună cu fratele său Dumitru sunt luați în grija unchiului după mamă, Nicolae Teodorescu, membru al breslei “zugravilor de subțire”, cel care va fi primul său îndrumător în însușirea meșteșugului picturii.
- 1827 - Episcopul Chesarie al Buzăului îl însărcinează pe Nicolae Teodorescu cu pictarea bisericii Sfinții Apostoli a schitului Ciolanul de lângă Buzău unde Tatarescu va lucra ca ucenic.
- 1831 - Episcopul Chesarie înființează “școala de zugrăvie” de pe lângă Episcopia Buzăului, sub conducerea lui Nicolae Teodorescu. Tatarescu se numără printre primii elevi ai școlii.
- 1833 - Ca ucenic își ajută unchiul la pictarea Episcopiei de la Buzău.
- 1834-1837 - Lucrează ca ucenic- ajutor alături de Nicolae Teodorescu și Polcovnicul Matei de la Căldărușani la pictarea Mitropoliei din București.
- 1837 - În urma unui examen, Episcopul Chesarie îl declară absolvent al “școlii de pictură” de la Buzău.
- 1843-1844 - Pictează icoanele tâmpiei bisericii din Onești.
- 1844 - Împreună cu Nicolae Teodorescu pictează icoanele tâmpiei Mănăstirii Rătești.
- 1845 - 23 aprilie, Episcopul Chesarie îi eliberează un certificat de studii prin care tânărul Tatarescu este trimis în Italia spre “a se perfecționa în meșteșugul zugrăviei”. Bursa de “150 de galbeni anual” va fi acordată de Episcopia Buzăului.
18 mai, se îmbarcă pe vapor la Brăila cu destinația Italia. Trece prin Varna, Constantinopole, Galata, Smirna, Sira, Atena,

Lutrace, Patras, Corfu, Ancona, și ajunge la Roma în iulie. Închiriază o camera în Via Frattina nr. 99, unde va locui vreme de aproape 6 ani. Ia lecții particulare de desen.

- 1846 - Împreună cu Alexandru Orăscu vizitează Neapole, Herculanium și Pompei.
Începe lecții de pictură cu profesori de la Accademia di San Luca: Giovanni Silvagni, Natale Carta și Pietro Gagliardi.
- 1847 - Aprilie, primește vizita lui Bălcesu și Ion Arcescu, în trecere prin Roma.
- 1848 - 30 mai, participă la concursul organizat de “Congregazione Artistica dei Virtuosi al Panteon”, cel mai înalt for artistic din Roma aflat sub patronajul Papei. Obține premiul I cu compoziția “Simeon și Levi salvând pe sora lor Dina rapită de Sichem și Hemor Rege”.
August, călătorește la Florența unde studiază operele măștrilor la Pitti și Uffizi.
- 1849 - 7 ianuarie, se întoarce la Roma. Închiriază un atelier în Via Mario di Fiori nr. 8 și începe studiile pregătitoare la “Deșteptarea României”.
- 1850 - Iunie, expune la Roma “Deșteptarea României”. Trimisă în țară domnitorului Barbu Știrbei, va figura printre primele lucrări ale Pinacotecii Statului.
Iulie-septembrie, călătorește la Ischia, Neapole, Caserta, Sorrento, Pompei.
- 1851 - Mai, părăsește definitiv Roma. În drum spre Franța, trece prin Florența, Bologna, Modena, Parma, Mantua, Verona, Veneția, Milano, Torino, Genova. În iulie ajunge la Paris, unde se reintâlnește cu Bălcescu și vede Luvrul, Luxembourg, Versailles.
Septembrie, pleacă în Anglia. La Londra vizitează marea expoziție de la Crystal Palace, British Museum, Westminster Abbey, ș.a.
Octombrie, ajunge la Munchen trecând prin Belgia și Olanda. Ajuns la Viena, se va îmbarca pe unul dintre vapoarele liniilor austriece cu destinația Giurgiu.
Noiembrie sosește la Giurgiu.
- 1852 - Călătorește în Asia Mică, la Brussa.
- 1853 - 3 octombrie, Domnitorul Știrbei îi înmânează pergamentul numirii sale ca Pitar, rang de mică boierie.

- 1853-1854 - Pictează biserica Zlătari din București.
- 1855 - 25 mai, cumpără “la mezat” casele și locul din “ulița Belvedere”, azi strada “Domnița Anastasia”, nr.7.
Termină pictarea bisericilor Oteteleşanu de la Măgurele, Cetățuia din Râmnicu Vâlcea și a bisericii Mănăstirii Bistrița.
- 1856 - 29 aprilie. se căsătorește cu Maria Ioanidi, fiica lui Gheorghe Ioanidi, fost director al Bibliotecii Naționale și a Catincăi Ioanidi.
- 1857 - 9 iunie. se naște fiul său, Aurel.
- 1858 - Primește comanda pentru pictarea bisericii Sf. Spiridon Nou din București pe care o termină în 1860.
- 1859 - Preia catedra de desen la Colegiul Sf. Sava.
- 1860 - Vara, călătorește în județele Muscel, Argeș și Vâlcea, realizând desenele pentru “Albumul Național”.
Decembrie, depune Ministrului Departamentului Cultelor și Instrucțiunii Publice, un proiect pentru înființarea Școlii de pictură și sculptură din România.
- 1864 - Pictează biserica Mănăstirii Ghighiu, de lângă Ploiești.
14 decembrie, se deschide Școala de Belle Arte din București, avându-l pe Theodor Aman director și pe Gheorghe Tattarescu “profesor de pictură al 2-lea”.
- 1865 - Face parte din juriul primei “Expoziții a artiștilor în viață”.
- 1866 - 29 iulie, se naște fiul său, Mihai.
1 august, în urma suspendării cursurilor Școlii de Belle Arte, Tattarescu găzduiește o parte din elevi în propriul atelier.
- 1867 - Participă la Expoziția Internațională de la Paris cu lucrarea “Deșteptarea României”.
30 martie, are loc redeschiderea Școlii de Belle Arte.
- 1868 - 9 ianuarie, se naște fiica sa, Lucia.
23 Martie se constituie “Societatea pentru învățătura poporului român”, avându-l printre membrii activi pe Tattarescu.
Mai, la cea de a II-a “Expoziție a artiștilor în viață”, expune mai multe lucrări, între care: “Peștera Dâmbovicioara”, “Țărancă din Vlașca”, “Țărancă din Câmpulung”, “Țăran din Câmpulung”. Obține medalia clasa a II-a pentru “Portretul lui Emanuel Bacaloglu”.

- 1870 - Participă la cea de a III-a “Expoziție a artiștilor în viață”, unde expune “Portretul doamnei Șeicaru” și compoziția biblică “Agar cu fiul său Ismail în deșertul Bersabiei”.
- 1871 - Pictează biserica Colțea din București.
- 1872 - Ia ființă “Societatea Amicilor Bellelor Arte”, Tattarescu, numărându-se printre fruntașii ei.
Pictează biserica grecească din Brăila.
- 1873 - Participă la “Expoziția Internațională” de la Viena cu patru lucrări: “Deșteptarea României”, “Portretul Arhimandritului Terșoreanu”, “Decebal” și “Tăranul de la Dunăre”.
Participă la “Expoziția Amicilor Bellelor Arte”, unde expune un mare număr de lucrări, între care mai multe copii după maestri și lucrări originale: “Tăran din Câmpulung”, “Tăranca din Câmpulung”, “Portretul Arhimandritului Terșoreanu”, “Portret de mitropolit” ș.a.
Pictează Biserica Albă din București.
- 1875 - Conduce pentru scurt timp Școala de Belle Arte, Theodor Aman fiind bolnav.
- 1876 - Primește medalia “Bene merenti”, clasa a IIa.
- 1877 - Pictează capela Azilului Elena Doamna din București.
- 1878 - Pictează Capela Florescu din Sinaia.
- 1880 - Pictează biserica Sfânta Vineri din Ploiești.
- 1881 - Participă la cea de a IV-a “Expoziție a artiștilor în viață”. Expune printre altele: “Simeon și Levi salvând pe sora lor Dina”, “Autoportret”, “Portretul lui Mihail Pencovici”, “Dumnezeul Total”, ș.a.
- 1884 - 17 mai, întreprinde o călătorie documentară în Rusia, vizitând Odesa, Kiev, Moscova, Petersburg, pentru a studia “stilul bisericii ortodoxe răsăritene”.
Contractează pictarea Mitropoliei din Iași, pe care o termină în 1886.
- 1885 - August, călătorește din nou în Rusia.
- 1889 - Participă la “Expoziția Internațională” de la Paris cu “Portretul lui Mihail Pencovici” pentru care primește o “mențiune onorabilă”.

- 1890 - Grav bolnav își întrerupe pentru o lună activitatea de la direcția Școlii de Belle Arte.
- 1891 - 30 august, este numit director al Școlii de Belle Arte în locul lui Theodor Aman.
- 1892 - 1 octombrie, se retrage de la conducerea Școlii de Belle Arte, și solicită pensionarea.
- 1894 - 24 octombrie, la orele 5 d.m., se stinge din viață.

*

* *

- 1951 - Iunie, în urma donației făcută de Georgeta Wertheimer, nepoata pictorului ia ființă “Muzeul memorial pictor Gh. M. Tattarescu” în casa artistului din București, str. Domnița Anastasia nr. 7.
- 1953 - 3 septembrie are loc deschiderea oficială a Muzeului memorial.

LISTA ABREVIERILOR

M.I.A.M.B.- M.G.T. = Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București-
Muzeul Gheorghe Tattarescu

M.I.A.M.B.- M.G.T. (Cust. Fl. W.)= Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului
București- Muzeul Gheorghe Tattarescu
(Custodia Florence Wertheimer)

M.N.A.R.=Muzeul Național de Artă al României

M.M.N.=Muzeul Militar Național

C.N.M.M.-M.A.I.=Complexul Național Muzeal "Moldova"-
Muzeul de Artă Iași

M.A.E.B.=Muzeul de Artă și Etnografie Bacău

M.B.T.=Muzeul Banatului-Timișoara

M.J.B.= Muzeul Județean Buzău

M.A.C.= Muzeul de Artă Craiova

M.N.A.C.= Muzeul Național de Artă Cluj

M.J.A.= Muzeul Județean Arad

M.A.B.= Muzeul de Artă Brașov

M.B.S.= Muzeul Brukenthal Sibiu

M.J.A.P.=Muzeul Județean de Artă Prahova

Gal. = galerie

cat. = catalog

inv. = inventar

dr. = dreapta

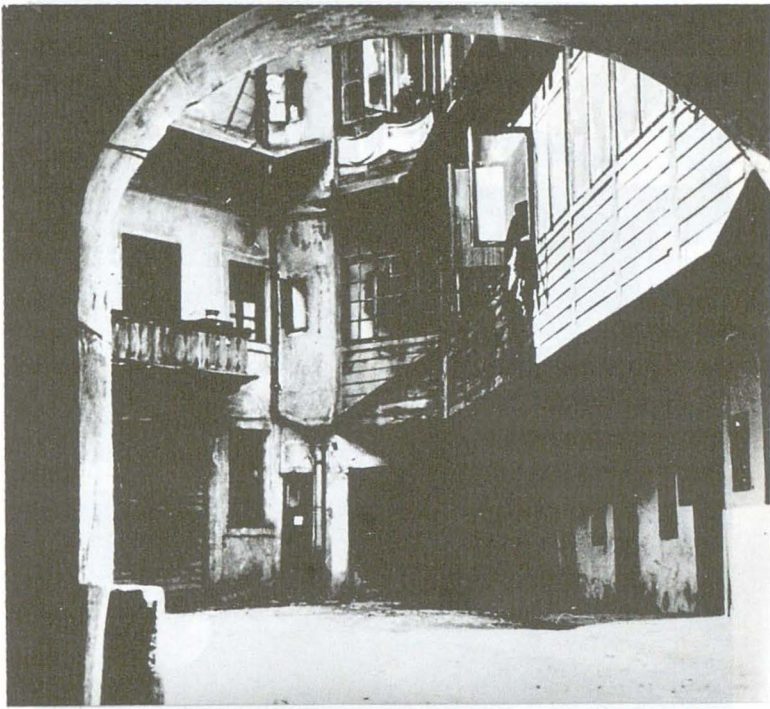
stg. =stânga

CASA ARTISTULUI

18

PORTRETE

1

3

4

5

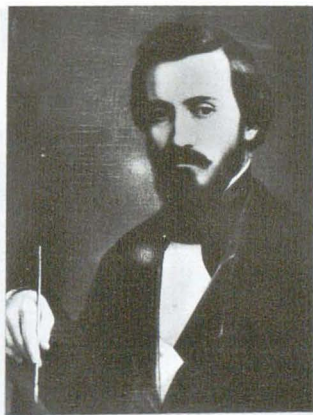
6

7

8

9

10

11

12

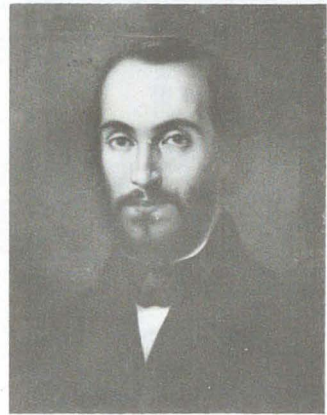
13

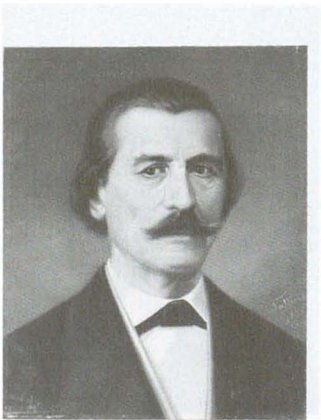
14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

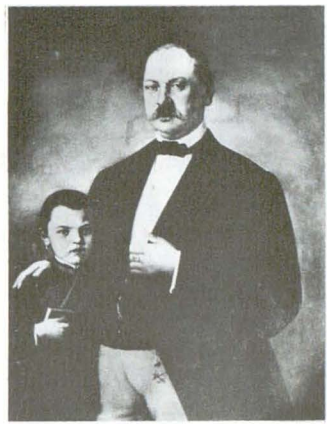

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

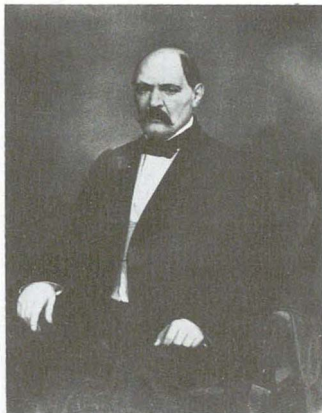
49

50

51

52

53

54

55

56

57

59

60

61

62

63

64

65

66

67

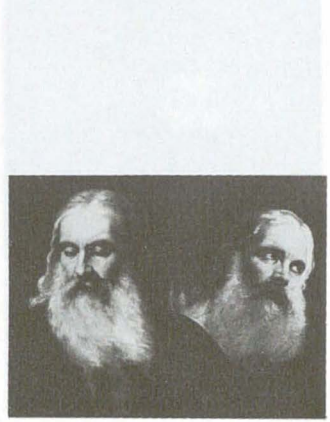
68

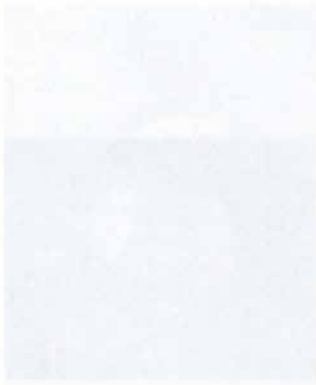
69

71

72

1. CHESARIE, EPISCOPUL BUZĂULUI

ulei/ pânză
75,5 x 60 cm
nesemnat; nedatat (1845)
inscripție (ulterioară) dr. sus cu ocru:
Chesarie Epis. Buzău; repausat la An 1846;
Noemb. 30
inv. 2118
M.N.A.R.

3. CONSTANTIN LECCA

ulei/ pânză cartonată
39 x 31,5 cm
semnat dr. jos cu ocru: *G. Tattarescu;*
nedatat (1846-1847 ?).
inv. 330
M.I.A.M.B.-M.G.T.

5. PELERIN

(copie după Natale Carta)
ulei/ pânză
93 x 73 cm
nesemnat;
nedatat; (1846-1849 ?)
inv. 60
M.I.A.M.B.-M.G.T.

7. ION ARCESCU

ulei/ pânză
62,2 x 49,5 cm
semnat și datat dr. jos cu brun:
Tattarescu 1847; Roma
inv. 8377
M.N.A.R.

9. AUTOPORTRET

ulei/ pânză
64 x 51 cm
semnat și datat stg. jos cu brun:
Tattarescu; Roma 1848
inv. 402
M.I.A.M.B.-M.G.T.

2. CHESARIE, EPISCOPUL BUZĂULUI

ulei/ pânză
54,5 x 46 cm
semnat dr. jos cu negru: *Tattarescu;*
nedatat (1845)
inv. 1836
M.N.A.R.

4. AUTOPORTRET

ulei/ pânză
57 x 47 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1847)
inv. 185
M.I.A.M.B.-M.G.T.

6. MONAH BĂTRÂN

ulei/ carton
16 x 11,5 cm
semnat dr. jos cu ocru: *Tattar...*
nedatat; (1846-1851 ?)
inv. 329
M.I.A.M.B.-M.G.T.

8. AUTOPORTRET

ulei/ carton
15 x 12 cm
nesemnat;
nedatat (1848-1849)
verso: schiță a scenei “Simeon și Levi”
inv. 287
M.I.A.M.B.-M.G.T.

10. AUTOPORTRET

ulei/ pânză
27 x 21 cm
nesemnat;
nedatat (1848-1850)
inv. 2209
M.B.S.

11. PORTRET DE BĂTRÂNĂ

ulei/ hârtie lipită pe carton
39,5 x 30 cm
nesemnat;
nedatat (1850?)
inv. 623
M.N.A.R.

13. PORTRET DE BĂRBAT

ulei/ pânză
64 x 51 cm
nesemnat,
nedatat (1850-1851 ?)
inv. 2364
M.J.A.P.

15. NICOLAE BĂLCESCU

ulei/ pânză
63,5 x 52,5 cm
semnat și datat dr. mijloc, oblic cu roșu:
Paris 1851; Tattarescu
inv. 4104
M.N.A.R.

17. GENERALUL MAGHERU

ulei/ pânză
46,4 x 37,5 cm
semnat și datat dr. spre mijloc cu ocră:
Tattarescu; 1851; Veneția
inv. 7950
M.N.A.R.

19. STAREȚA MĂNĂȘTIRII RĂTEȘTI

(Eugenia Greceanu)
ulei/ pânză
80 x 61 cm
semnat și datat dr. spre mijloc cu ocră:
Tattarescu 1852
inv. 451
M.I.A.M.B.-M.G.T.

12. MARINAR

ulei/ pânză
58 x 48 cm
nesemnat;
nedatat (1850?)
inv. 72
M.I.A.M.B.-M.G.T.

14. CAP DE CAVALER

(copie după Rembrandt)
ulei/ carton
17 x 15 cm
nesemnat;
nedatat (1851?)
inv. 55
M.I.A.M.B.-M.G.T.

16. NICOLAE BĂLCESCU

ulei/pânză
45 x 36 cm
nesemnat;
nedatat (1851)
inv. 332
M.I.A.M.B.-M.G.T.

18. SOFIA KREȚULESCU IACOVENCO

ulei/ pânză
93,8 x 74 cm
semnat și datat dr. jos cu negru: *Tattarescu; 1852*
inv. 7251
M.N.A.R.

20. FEMEIE TÂNĂRĂ CU SALBĂ

ulei/ pânză
90 x 69 cm
semnat și datat stg. jos cu brun: *Tattarescu 1853*
inv. 435
M.I.A.M.B.-M.G.T.

21. PORTRET DE BĂRBAT

ulei/ pânză
46 x 37 cm
nesemnat;
nedatat (1853-1854?)
inv. 1409
C.N.M.M. (M.A.I)

23. PAHARNICUL ANASTASE DEDULESCU

ulei/ pânză
82 x 67 cm
nesemnat;
nedatat (1854-1855)
inv. 265
M.J.B.

25. ALEXANDRU KIRILOV

ulei/ pânză
107 x 86 cm
semnat și datat stg. jos cu brun:
Tattarescu 1855
inv. 736
M.N.A.C.

27. AGA ION ARION

ulei/ pânză
63 x 45 cm
semnat și datat dr. jos cu brun:
G. Tattarescu 1857; făcut din memorie
inv. 391
M.I.A.M.B.-M.G.T.

29. PORTRET DE BĂRBAT

ulei/ pânză
62 x 49 cm
semnat și datat dr. jos cu galben:
G. Tattarescu 1859; făcut din memorie
inv. 673
M.A.C.

22. FAMILIE DE BOIERI

(Familia C. A. Crețulescu)
ulei/ pânză
84 x 137 cm
nesemnat;
nedatat (1854-1855)
inv. 267
M.J.B.

24. PORTRET DE BĂRBAT

(Nicolae Kirilov ?)
ulei/ pânză
79,5 x 66 cm
nesemnat;
nedatat (1855 ?)
inv. 2863
M.N.A.R.

26. COLONELUL ION CORNESCU

ulei/pânză
105 x 74 cm
semnat dr. jos cu ocră:
G. Tattarescu pinx; 1855
inv.1788
M.M.N.

28. PORTRET DE BĂRBAT CU DECORAȚIE

ulei/ pânză
100 x 75 cm
semnat și datat dr. jos cu negru:
G. Tattarescu; 1857
inv. 2113
M.J.A.

30. PORTRET DE FATĂ

ulei/ pânză lipită pe carton
56 x 46 cm
nesemnat; nedatat
(1860-1862 ?)
inv. 300
M.I.A.M.B.-M.G.T.

31. MITROPOLITUL NIFON

ulei/ pânză

100 x 78 cm

semnat și datat stg. jos cu roșu:

Tattarescu 1862

inscripție stg. sus, cu galben:

Nifon Mitropolit; Ungro-Vlaho-Român;

Eforii Spitalului; Brâncovenescu 1862

inv. 406

M.I.A.M.B.- M.G.T.

33. MITROPOLITUL NEOFIT

ulei/ pânză

95 x 73 cm

semnat și datat dr. mijloc cu roșu:

Tattarescu 1862

inscripție stg. sus:

Neofit Mitropolit; Ungro-Valahiei; Eforii

Spitalului; Brâncovenesc

inv. 25186

M.I.A.M.B.-Secția Istorie

35. ARHIMANDRITUL ROVIN TERȘOREANU

ulei/ pânză

66 x 51 cm

semnat și datat dr. jos cu roșu:

Tattarescu; 1862

inv. 310

M.I.A.M.B.-M.G.T.

37. MARIA MARIANU

ulei/ pânză

53 x 44 cm

semnat și datat stg. jos cu brun:

Tattarescu după un dagher; 1862

inv. 392

M.I.A.M.B.-M.G.T.

32. MITROPOLITUL NIFON

ulei/ pânză

101,2 x 76,8 cm

semnat și datat stg. jos cu brun:

Tattarescu 1862

inscripție stg. sus cu brun:

Nifon Mitropolit; Ungro-Vlachie; Român

1862

inv. 305

M.N.A.R.

34. MITROPOLITUL NEOFIT

ulei/ pânză

77,9 x 56,7 cm

nesemnat;

nedatat (1862?)

inscripție stg. sus cu alb:

Neofit Mitropol; Ungro Vlachiei;

An 1840-49

inv. 2120

M.N.A.R.

36. SOȚIA PICTORULUI CU FIUL AURELIU

ulei/ pânză

100 x 86 cm

semnat și datat stg. mijloc cu roșu:

Tattarescu 1862

inv. 74

M.I.A.M.B.-M.G.T.

38. DOCTORUL BARASCH

ulei/ pânză

113,8 x 88,2 cm

semnat și datat dr. jos cu roșu:

de Tattarescu dupe fotografie; 1864

inv. 306

M.N.A.R.

39. ARHIMANDRITUL IOSIF NANIESCU

ulei/ pânza

78 x 64 cm

semnat și datat dr. spre mijloc cu brun:

Tattarescu 1865

verso inscripție: *Arhimandritul Iosif Naniescu; Egumen Gaiseanu 1863*

inv. 311

M.I.A.M.B.-M.G.T.

41. COLONELUL MUSTACOFF

ulei/ pânza

64 x 51 cm

semnat și datat stg. sus cu brun:

Tattarescu; 1866

inv. 284

M.I.A.M.B.-M.G.T.

43. SOȚIA LUI LAZĂR KALINDERU

ulei/ pânza

100 x 74 cm

semnat și datat dr. lateral cu roșu urmând

rama tabloului: *G. Tattarescu 1867*

inv. 296

M.I.A.M.B.-M.G.T.

45. PORTRET DE FEMEIE

ulei/ pânza

99,8 x 75,4 cm

semnat și datat dr. lateral cu negru urmând

rama tabloului: *Tattarescu 1867*

inv. 1827

M.B.T.

47. PORTRET DE FATĂ

ulei/ pânza

93 x 64,5 cm

semnat și datat dr. jos cu roșu:

Tattarescu 1870

inv. 162

C.N.M.M.(M.A.I.)

40. OPRIȘAN IORGULESCU CU FIUL

ulei/ pânza

114 x 88 cm

semnat și datat dr. jos cu ocruc:

Tattarescu; 1866

inv. 2295

M.B.S.

42. FEMEIE ÎN VERDE

ulei/ pânza

98,5 x 74,5 cm

semnat și datat dr. lateral cu brun urmând

rama tabloului: *Tattarescu 1867*

inv. 7954

M.N.A.R.

44. LAZĂR KALINDERU

ulei/ pânza

100 x 74 cm

semnat și datat dr. spre mijloc cu brun:

Tattarescu; 1867

inv. 295

M.I.A.M.B.-M.G.T.

46. MARELE VORNIC IANCU FILIPESCU

ulei/ pânza

84,5 x 69 cm

semnat dr. jos cu brun:

G. Tattarescu, copie

nedatat, (1867 ?)

M.A.B.

48. PORTRET DE FEMEIE

ulei/ pânza

98 x 74 cm

semnat și datat dr. jos cu ocruc:

Tattarescu 1870

inv. 2143

M.B.S.

49. PORTRET DE BĂRBAT

ulei/ pânză

98 x 74 cm

semnat și datat stg. jos cu ocră: *Tattarescu*
1870

inv. 2144

M.B.S.

51. SOȚIA ARTISTULUI

ulei/ pânză

64,5 x 51,8 cm

semnat și datat dr. mijloc cu roșu:
Tattarescu (1)871

inv. 196/1586

M.A.E.B.

53. MITROPOLITUL NIFON

ulei/ pânză

48,5 x 36,7 cm

nesemnat;

nedatat (1875 ?)

inv. 7945

M.N.A.R.

55. MITROPOLITUL NIFON

ulei/ pânză

78 x 61,3 cm

semnat și datat stg. mijloc cu roșu gălbui:
Tattarescu 1875

inscripție stg. sus cu galben: *Nifon*
Mitropolit; Ungro-Vlachiei.; ales la A.:
1850 sept 14.; repausat în scaun; la 5 Maiu
an: 1875.

inv. 2122

M.N.A.R.

50. DUMITRU TATTARESCU

ulei/ pânză

64 x 51 cm

nesemnat;

nedatat (1870 ?)

inv. 288

M.I.A.M.B.-M.G.T.

52. PORTRET DE BĂRBAT

ulei/ pânză

122 x 91,5 cm

semnat și datat stg. mijloc cu brun-roșcat:
G.M. Tattarescu 1873

inv. 7953

M.N.A.R.

54. MITROPOLITUL NIFON

ulei/ pânză

79,4 x 62,7 cm

semnat și datat stg. mijloc oblic cu roșu:
Tattarescu 1875

inscripție stg. sus cu octău: *Nifon Mitropolit;*
Ungro-Vlachiei.; ales la A: 1850. sept 14

inv. 7951

M.N.A.R.

56. AUTOPORTRET

ulei/ pânză

65 x 52 cm

semnat și datat dr. mijloc oblic cu roșu:
Tattarescu 1875

inv. 1568

M.N.A.R.

57. PĂUNA PROTOPOPESCU

ulei/ pânză
80 x 63,2 cm
semnat și datat dr. jos cu negru:
G.M. Tattarescu; 1875
inscripție stg. mijloc cu galben:
*Păuna Protopopescu; Mama Presf =
Episcopul de; Râmnicu Athanasie; Născută
la 1794. dece...*
inv.3502
M.N.A.R.

59. SCARLAT PETROVICI ARMIS

ulei/ pânză
118 x 90 cm
semnat și datat dr. jos cu roșu:
G.M. Tattarescu 1876
inv. 154
M.I.A.M.B.-M.G.T.

61. SOȚIA PICTORULUI, MARIA TATTARESCU

ulei/ pânză
70 x 52 cm
semnat și datat dr. spre mijloc cu roșu:
Tattarescu 1877
inv. 184
M.I.A.M.B.-M.G.T.

63. PROTOPOPUL IANCU ICONOMU

ulei/ pânză
69 x 57,5 cm
nesemnat;
nedatat (1878?)
inv.7946
M.N.A.R.

58. PORTRET DE COPIL

ulei/ pânză
64 x 51 cm
semnat și datat dr. mijloc cu roșu:
Tattarescu 1876
inv. F.W.19
M.I.A.M.B.-M.G.T.- (Cust. Fl. W.)

60. EPISCOPUL CHESARIE

ulei/ pânză
73 x 60 cm
semnat dr. mijloc cu roșu:
Tattarescu 1877
inscripție dr. sus cu ocru: *Chesarie Epis.
Buden; repausat 30 Noembrie anul 1846*
inv. 301
M.I.A.M.B.-M.G.T.

62. PROTOPOPUL IANCU ICONOMU

ulei/ pânză
98 x 74 cm
semnat și datat dr. mijloc cu ocru:
G.M. Tattarescu; 1878
inscripție stg. sus cu ocru:
*Protopopu Iancu Iconomu; născut 1814.
Căsătorit 1832.; preot 1833. protopop al
Capi-/talei Bucurest ; 1852-874. Înce/tat
din viață la 1878. Mart.*
inv. 1551
M.N.A.R.

64. PROTOPOPUL IANCU ICONOMU

ulei/ pânză
68 x 57 cm
nesemnat;
nedatat (1878 ?)
inv. 317
M.I.A.M.B.-M.G.T.

65. COPIII PICTORULUI, LUCIA ȘI MIHAI

ulei/ pânză

51 x 66 cm

nesemnăt;

datat dr. jos cu ocră: 1878

inv. 314

M.I.A.M.B.-M.G.T.

67. VORNICUL ȘERBAN GRĂDIȘTEANU

ulei/ pânză

64 x 47 cm

semnat și datat dr. mijloc cu roșu:

Tattarescu 1888

inv. 283

M.I.A.M.B.-M.G.T.

69. MARIA GRĂDIȘTEANU

ulei/ pânză

64 x 51 cm

semnat și datat stg. jos cu roșu:

Tattarescu 1888

inv. 290

M.I.A.M.B.-M.G.T.

71. PORTRET DE BĂRBAT

ulei/ pânză lipită pe carton

59 x 49,3 cm

semnat și datat dr. mijloc cu roșu:

Tattarescu; 1890

inv. 2331

M.N.A.R.

66. MIHAIL PENCOVICI

ulei/ pânză

66 x 55 cm

semnat și datat dr. mijloc cu roșu:

Gh.M. Tattarescu 1880

inv. 263

M.I.A.M.B.-M.G.T.

68. ION GRĂDIȘTEANU

ulei/ pânză

64 x 51 cm

semnat și datat dr. mijloc cu roșu:

Tattarescu 1888

inv. 289

M.I.A.M.B.-M.G.T.

70. GENERALUL RUS IACOBȘON

ulei/ pânză

65 x 50 cm

semnat și datat dr. spre mijloc cu ocră:

Tattarescu 1889

inv. 11318

M.M.N.

72. CAPETE DE EXPRESIE

ulei/ lemn

62,2 x 87,8 cm

nesemnăt;

nedatat (după 1870)

inv. 4053

M.N.A.C.

86

SCENE RELIGIOASE

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

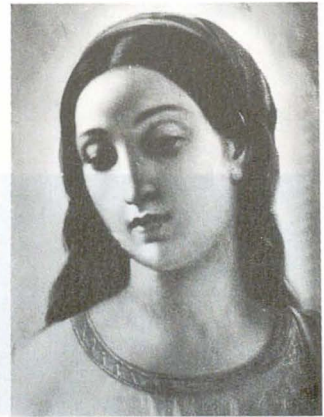
87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

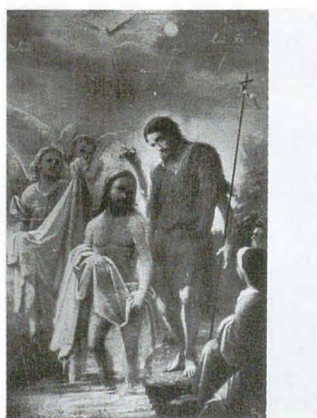
104

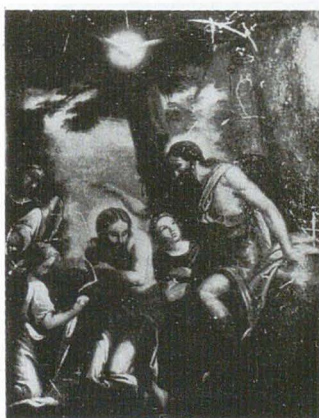
105

106

107

108

109

110

111

73. SCENĂ BIBLICĂ

(copie după "Esther și Artaxerses" de Veronese, Gal. Uffizi, Florența)

ulei/ carton

25,5 x 34,5 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851)

inv. 339

M.I.A.M.B.-M.G.T.

75. CAP DE MADONĂ

(copie după Rafael ?)

ulei/ carton

29 x 24,5 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 56

M.I.A.M.B.-M.G.T.

77. MAGDALENA

(copie după Carlo Dolci ?)

ulei/ carton

59 x 45 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 83

M.I.A.M.B.-M.G.T.

79. CAPUL LUI IOAN BOTEZĂTORUL

(copie după Guido Reni)

ulei/ pânză

34,5 x 50,5 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851)

inv. 291

M.I.A.M.B.-M.G.T.

74. DOUĂ CAPETE

(detaliu, copie după "Transfigurarea" de Rafael, Vatican)

ulei/ carton

43 x 57 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851)

inv. 84

M.I.A.M.B.-M.G.T.

76. CAP DE MADONĂ

(copie după Correggio ?)

ulei/ carton

29 x 24,5 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 57

M.I.A.M.B.-M.G.T.

78. SPERANȚA

(copie după Guido Reni ?)

ulei/ pânză

62 x 49 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 67

M.I.A.M.B.-M.G.T.

80. TREI ÎNGERI CU CRUCEA

(copie după Albani)

ulei/ pânză

43 x 37 cm

nesemnăt;

nedatat (1846-1851)

inscripție dr. jos: *după Albani*

inv. 64

M.I.A.M.B.-M.G.T.

81. ÎNGERAȘ CU CRUCEA

(copie după Albani ?)

ulei/ pânză

41x36 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1851)

inv. 65

M.I.A.M.B.-M.G.T.

83. MAICA DOMNULUI CU PRUNCUL

ulei/ pânză

72 x 61,5 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 100

M.I.A.M.B.-M.G.T.

85. SFÂNTA FAMILIE

(copie, după *“Sfânta Familie”* de Rubens,

Gal. Pitti, Florența)

ulei/ carton

27 x 22 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 79

M.I.A.M.B.-M.G.T.

87. MATERNITATE

(copie după *“Madona Gitană”* de Murillo,

Gal. Corsini, Roma)

ulei/pânză

130 x 98 cm

nesemnnt;

nedatat (1848-1851)

inv. 73

M.I.A.M.B.-M.G.T.

82. SFÂNTA ECATERINA

ulei/ carton

23 x 36 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 80

M.I.A.M.B.-M.G.T.

84. CAPUL LUI CHRIST

(detaliu, copie după *“Isus pe cruce”* de Guido Reni, Bis. San Lorenzo in Lucina, Roma)

ulei/ pânză

61 x 50 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1851 ?)

inv. 92

M.I.A.M.B.-M.G.T.

86. SIMEON ȘI LEVI SALVÂND PE SORA LOR OINA RĂPITĂ DE SICHEM ȘI HEMOR REGE

ulei/ pânză

100 x 137 cm

nesemnnt;

nedatat (1848)

inv. 1203

M.J.A

88. CAP DE ÎNGER

(detaliu, copie după *“Poezia”* de Rafael. Vatican, Roma)

ulei/ pânză

36 x 38 cm

nesemnnt;

nedatat (1848-1851?)

inv. 78

M.I.A.M.B.-M.G.T.

89. CAP DE MADONĂ

(detaliu, copie după "*Madonna del Cardellino*" de Rafael, Gal. Uffizi, Florența)
ulei/ carton
37 x 27 cm
nesemnat;
nedatat (1849-1851)
inv. 68
M.I.A.M.B.-M.G.T.

91. SFÂNTA FAMILIE

(copie după "*Sfânta familie cu Sf. Barbara*" de Veronese Gal. Uffizi, Florența)
ulei/ carton
22 x 25 cm
nesemnat;
nedatat (1849-1851 ?)
inv. 77
M.I.A.M.B.-M.G.T.

93. DUMNEZEU TATĂL

ulei/ pânză
19,9 x 31,2 cm
nesemnat;
nedatat (după 1851)
inv.1252
M.N.A.R.

95. ADORAREA PĂSTORILOR

ulei/ pânză
22,2 x 17,5 cm
semnat stg. jos cu brun: *G. Tăttărescu*,
nedatat (după 1851)
inv.1305
M.N.A.R.

90. MADONĂ

(copie după Rafael)
ulei/ carton
36,8 x 26,5 cm
nesemnat;
nedatat (1849-1851)
inv. 737
M.N.A.C.

92. CĂLUGĂR CU CRUCE

ulei/ pânză lipită pe carton
41 x 32 cm
nesemnat;
nedatat (1850?)
inv. 1157
M.N.A.R.

94. SFÂNTUL EVANGHELIST MATEI

ulei/ hârtie lipită pe lemn
24,2 x 19,2 cm
nesemnat;
nedatat (după 1851)
inv.1203
M.N.A.R.

96. MAICA DOMNULUI CU ÎNGERI

ulei/ hârtie lipită pe carton
22 x 27 cm
nesemnat;
nedatat (după 1851)
inv.4103
M.N.A.R.

97. SFÂNTUL NICOLAE

ulei/ lemn

39 x 29 cm

nesemnat;

nedatat (1853-1855 ?)

inscripție stg. și dr. sus cu galben:

Sfântul Nicolae

inv. 294

M.I.A.M.B.-M.G.T.

99. STUDIU PENTRU PICTURĂ MURALĂ

ulei/ carton

29 x 23,8 cm

semnat și datat dr. jos cu brun:

G. Tattarescu; 1855

inv. 1201

M.N.A.R.

101. SFÂNTUL DUMITRU

ulei/ lemn

76 x 50 cm

nesemnat;

nedatat (1863-1866 ?)

inscripție stg. și dr. sus cu galben:

St. Mart.Dimitrie

inv. 76

M.I.A.M.B.-M.G.T.

103. FECIOARA CU PRUNCUL

ulei/ lemn

28,5 x 22 cm

semnat și datat dr. jos cu ocră:

Tattarescu 1866

inv. 448

M.I.A.M.B.-M.G.T.

98. ÎNCORONAREA FECIOAREI

ulei/ pânză

63 x 48 cm

semnat dr. jos: *Gh. Tattarescu,*

nedatat (1853-1855?)

inscripție dr. și stg. sus cu galben:

Sfânta Treime

inv. 386

M.I.A.M.B.-M.G.T.

100. MARTIRII LUCIAN ȘI AURELIU

ulei/ lemn

9,5 x 7,5 cm

nesemnat;

nedatat (1860-1863 ?)

inscripții dr. și stg. sus cu alb:

Mar. Lucian și Mar. Aurel

inv. 440

M.I.A.M.B.-M.G.T.

102. FECIOARA CU PRUNCUL

ulei/ pânză

23 x 22 cm

semnat și datat dr. jos cu roșu:

Tattarescu 1866

inv. 449

M.I.A.M.B.-M.G.T.

**104. AGAR ȘI FIUL SĂU ISMAIL ÎN
DEȘERTUL BERSABIEI**

ulei/ pânză

101 x 138,2 cm

semnat și datat dr. jos cu roșu:

Tattarescu; 1870

inv. 812

M.N.A.R.

105. FECIOARA CU PRUNCUL

ulei/ pânză
138 x 105 cm
nesemnat;
nedatat (1870?)
inv. 91
M.I.A.M.B.-M.G.T.

107. BOTEZUL DOMNULUI

ulei/ lemn
28 x 20,5 cm
semnat și datat stg. jos cu ocră:
Tattarescu 1878
inv. 93
M.I.A.M.B.-M.G.T.

109. EFECT DE LUMINĂ

(Maria Magdalena)

ulei/ pânză
49 x 63 cm
nesemnat;
nedatat (1879-1880?)
inv. 86
M.I.A.M.B.-M.G.T.

111. MARIA MAGDALENA

ulei/ pânză
64 x 47 cm
semnat și datat stg. jos cu ocră:
Tattarescu 1882
inv. 71
M.I.A.M.B.-M.G.T.

106. SFÂNTUL PATRIARH ALEXANDRU

ulei/ pânză
49 x 37 cm
semnat și datat dr. jos cu roșu:
Tattarescu; 18(75)
inscripție sus spre mijloc, cu alb:
S.Patriarh Alexandru
inv. 7949
M.N.A.R.

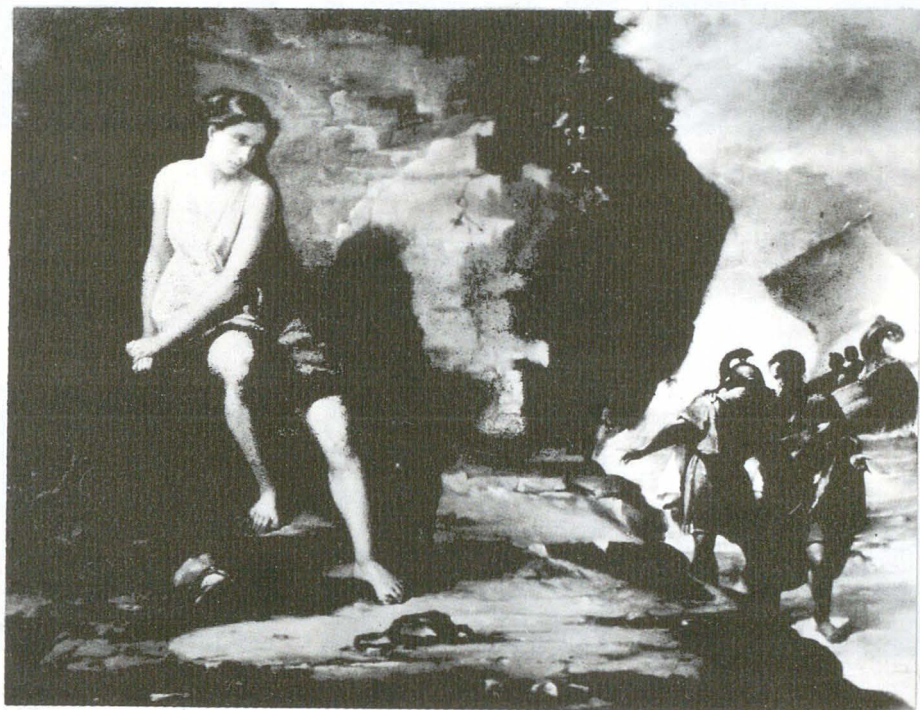
108. BOTEZUL DOMNULUI

(copie după “*Botezul lui Cristos*” de Veronese, Gal. Pitti, Florența))
ulei/ pânză
40 x 27,5 cm
nesemnat;
nedatat (1878?)
inv. 450
M.I.A.M.B.-M.G.T.

110. EFECT DE LUMINĂ

(Maria Magdalena)

ulei/ pânză
63 x 50 cm
nesemnat;
nedatat (1879-1880?)
inv. 87
M.I.A.M.B.-M.G.T.

120

SCENE MITOLOGICE

112

113

114

115

116

117

118

119

120

112. SCENA ANTICĂ CU O VESTALĂ

ulei/ carton
25 x 33,5 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1851?)
inv. 285
M.I.A.M.B.-M.G.T.

114. CERES

(copie după școală italiană de sec. XVII)
ulei/ pânză
39,5 x 32 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1851?)
inv. 293
M.I.A.M.B.-M.G.T.

116. PERSEU ȘI ANDROMEDA

(copie după Guido Reni, Gal. Rospigliosi,
Roma)
ulei/ pânză
138 x 99 cm
nesemnat,
nedatat (1849-1850)
inv. 321
M.I.A.M.B.-M.G.T.

118. RĂPIREA EUROPEI

(copie după Veronese, Palatul Ducal,
Veneția)
ulei/ carton
24 x 30 cm
nesemnat,
nedatat (1850-1851)
inv. F.W. 10
M.I.A.M.B.-M.G.T. (Cust. Fl. W.)

120. CALYPSO DUPĂ PLECAREA LUI ULYSE

ulei/ pânză
100 x 135 cm
nesemnat;
nedatat (după 1852)
inv. 2329
M.B.T.

113. COMPOZIȚIE

ulei/ hârtie
33 x 32,7 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1851?)
inv. 4703
M.N.A.R.

115. AMFITRITA, ZEIȚA MĂRII

(copie după Guido Reni)
ulei/ pânză
52 x 62 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1851?)
inv. F.W. 77
M.I.A.M.B.-M.G.T.
(Cust. Fl. W.)

117. AURORA

(copie după Guido Reni, Gal. Rospigliosi,
Roma)
ulei/ pânză
70 x 118 cm
nesemnat;
nedatat (1850?)
inv. 43
M.I.A.M.B.-M.G.T.

119. CALYPSO DUPĂ PLECAREA LUI ULYSE

ulei/ lemn
10 x 13,5 cm
nesemnat;
nedatat (după 1852)
inv. 196
M.I.A.M.B.-M.G.T.

125

ALEGORII

121

122

123

124

125

127

128

RETE ȘI SCENE
ISTORICE

121. MUZA THALIA

(detaliu, copie după "Parnasul" de Rafael, Vatican, Roma)

ulei/ hârtie lipită pe carton

57 x 42 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1847?)

inv. 54

M.I.A.M.B.-M.G.T.

123. DEȘTEPTAREA ROMÂNIEI

ulei/ pânză

230 x 162 cm

semnat și datat dr. jos cu ocruc:

G. Tattarescu; Pinx in Roma 1850

inv. 376

M.I.A.M.B.-M.G.T.

125. NEMESIS, ZEIȚA RĂZBUNĂRII

ulei/ pânză

150 x 107 cm

semnat și datat stg. jos cu ocruc:

G. Tattarescu 1853

inv.327

M.I.A.M.B.-M.G.T.

127. DEȘTEPTAREA ROMÂNIEI

ulei/ pânză

150 x 101 cm

semnat și datat dr. jos cu roșu:

Tattaresco 1866; București

inv. 675

M.A.C.

122. MUZA CLIO

(detaliu, copie după "Parnasul" de Rafael, Vatican, Roma)

ulei/ hârtie lipită pe carton

57 x 42 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1847?)

inv. 53

M.I.A.M.B.-M.G.T.

124. ISTORIA DESENULUI

ulei/ carton

35 x 28 cm

nesemnnt;

nedatat (1846-1851)

inv. 85

M.I.A.M.B.-M.G.T.

126. VISUL

ulei/ pânză

61,7 x 49,5 cm

semnat și datat stg. jos cu roșu:

Tattarescu 1859

inv. 727/2824

M.A.E.B.

128. DEȘTEPTAREA ROMÂNIEI

ulei/ pânză

87 x 57 cm

semnat și datat stg. jos cu brun:

G.M. Tattarescu; 1885

inv. 1826

M.N.A.R.

130

PORTRETE ȘI SCENE ISTORICE

129

130

131

132

133

134

135

129. PORTRETUL LUI CAROL QUINTUL*

(copie după Van Dyck, Gal. Uffizi, Florența)
ulei/ hârtie
22,5 x 17 cm
neseșnat;
nedatat (1848-1851)
inv. F.W. 11
M.I.A.M.B.-M.G.T.
(Cust. Fl. W.)

131. ȚĂRANUL DE LA DUNĂRE

ulei/ carton
21 x 31 cm
neseșnat; nedatat (1873)
inv. 58
M.I.A.M.B.-M.G.T.

133. MIHAI VITEAZUL

ulei/ pânză
91 x 70 cm
semnat și datat stg. mijloc cu roșu:
Tattarescu; 1880
inscripție stg. sus cu ocră:
Michaiu Vitesu; 1592-1601
inv. 398
M.J.A.P.

135. MIRCEA CEL BĂTRÂN

ulei/ pânză
90,5 x 70 cm
semnat și datat dr. jos cu roșu:
Tattarescu 1880
inscripție stg. sus cu ocră:
Mircea. I; 1382-1411
inv. 400
M.J.A.P.

130. ȚĂRANUL DE LA DUNĂRE

ulei/ pânză
98 x 138 cm
semnat și datat dr. jos cu ocră:
Gh. M. Tattarescu 1873
inv.322
M.I.A.M.B.-M.G.T.

132. ȘTEFAN CEL MARE

ulei/ pânză
91 x 70,5 cm
semnat și datat dr. mijloc cu roșu:
Tattarescu; 1880
inscripție dr. sus cu ocră:
Ștefan cel mare 1461-1504
inv. 394
M.J.A.P.

134. DRAGOȘ VODĂ

ulei/ pânză
90 x 70 cm
semnat și datat dr. jos cu roșu:
Tattarescu; 1880
inscripție dr. sus cu ocră:
Dragoș I; 1350-1352
inv. 399
M.J.A.P.

*Cunoscut anterior sub titlul de "Portretul lui Mihai Viteazul"

139

SCENE DE GEN

136

137

138

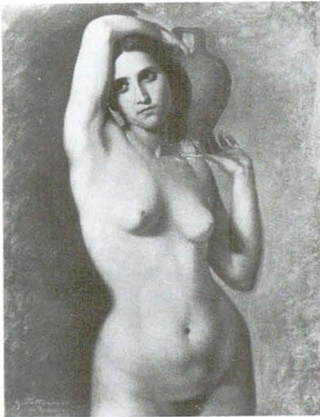
139

141

142

143

144

145

146

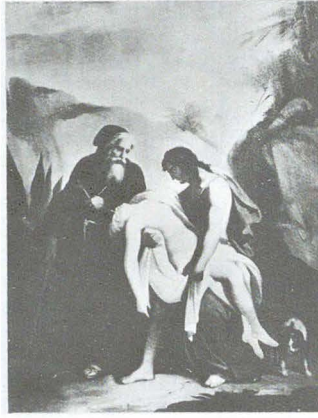
147

148

149

150

151

152

153

154

136. ROMEO ȘI JULIETA

ulei/ carton
47 x 37 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1851)
inv.286
M.I.A.M.B.-M.G.T.

138. COMPOZIȚIE CU CINCI PERSONAJE

ulei/ carton
33 x 40,5 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1851?)
inv. 394
M.I.A.M.B.-M.G.T.

140. FEMEIE CU TAMBURINĂ

ulei/ pânză
74,7 x 62 cm
semnat și datat dr. jos:
G. Tattaresco; 1848 Roma
inv. 1480
M.I.A.M.B.- Secția Artă

142. LA GHICITOARE

(copie după “*Țiganca ghicitoare*” de
Manfredi, Gal. Pitti, Florența)
ulei/ pânză
98,5 x 137 cm
semnat și datat dr. jos cu ocră:
Florenza; 1848 Tattaresku
inv. 674
M.A.C.

144. NUD

ulei/ pânză lipită pe lemn
58 x 45 cm
nesemnat;
nedatat (1850?)
inv. 292
M.I.A.M.B.-M.G.T.

137. FLORĂREASA

ulei/ pânză
97 x 75 cm
nesemnat;
nedatat (1848-1851)
inv. 63
M.I.A.M.B.-M.G.T.

139. PIFFERARO

ulei/ pânză lipită pe carton
35 x 24 cm
nesemnat;
nedatat (1848)
inv. 94
M.I.A.M.B.-M.G.T.

141. FEMEIE CU TAMBURINĂ

ulei/ pânză
71 x 59 cm
nesemnat;
nedatat (1848?)
inv. 7215
M.N.A.R.

143. STUDIU DE NUD

ulei/ hârtie lipită pe pânză
55 x 42 cm
semnat și datat stg. jos cu roșu:
G. Tattaresco; in Roma; 1850
inv. 1229
M.N.A.R.

145. FEMEIE ÎN PARC

ulei/ carton
39,4 x 29,1 cm
nesemnat;
nedatat (după 1850)
inv. 624
M.N.A.R.

146. VENUS

(copie după "Venus din Urbino" de Tizian,
Gal. Uffizi, Florența)
ulei/ carton
15 x 22 cm
nesemnat;
nedatat (1850-1851 ?)
inv. F.W.7
M.I.A.M.B.-M.G.T
(Cust. Fl. W.)

148. GĂINI

ulei/ pânză
16 x 23 cm
nesemnat;
nedatat (1851?)
inv. 66
M.I.A.M.B.-M.G.T.

150. SCENĂ CU ATALA

ulei/ carton
41,3 x 31,5 cm
nesemnat;
nedatat (1846-1851)
inv. 86/717
M.A.E.B.

152. ȚĂRANCĂ DIN VLAȘCA

ulei/ pânză
98 x 73 cm
semnat și datat dr. jos cu roșu:
Tuttareacu; 1868
inv. 678/2775
M.A.E.B.

154. ȚĂRANCĂ DIN CÂMPULUNG

ulei/ pânză
40 x 31 cm
semnat și datat dr. jos cu brun:
Tuttareacu; (1)868
inv. 2070
M.N.A.R.

147. COCOȘ ȘI GĂINĂ

ulei/ pânză
48 x 62 cm
nesemnat;
nedatat (1851?)
inv. 434
M.I.A.M.B.-M.G.T.

149. CAL ÎN GRAJD

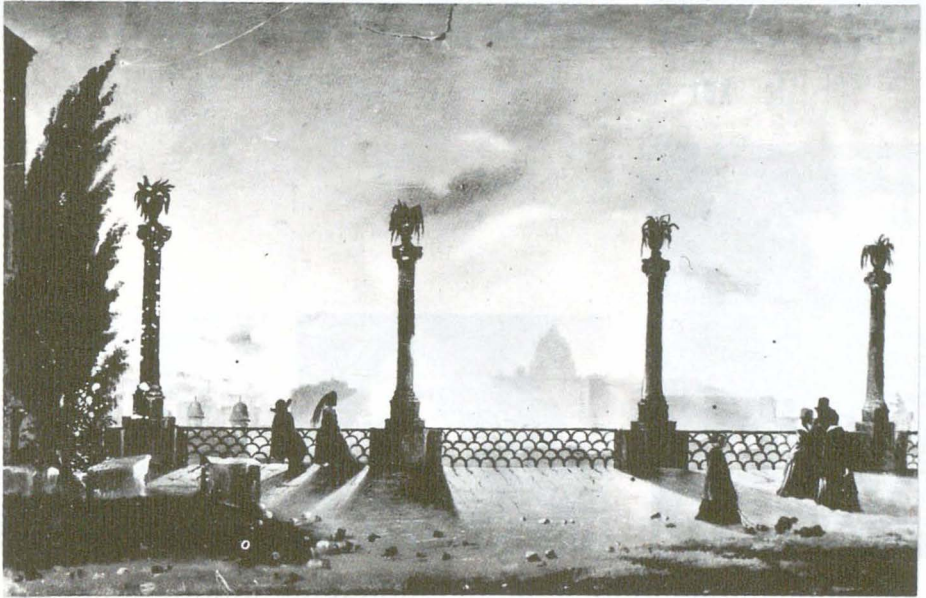
ulei/ pânză
16,5 x 21,7 cm
nesemnat;
nedatat (1851?)
inv. F.W. 12
M.I.A.M.B.-M.G.T.
(Cust. Fl. W.)

151. ȚĂRĂNCUȚĂ CU COFA

ulei/ pânză
52 x 40 cm
nesemnat;
nedatat (1863-1868)
inv. 602
C.N.M.M. (M.A.I.)

153. ȚĂRAN DIN CÂMPULUNG

ulei/ pânză
41,2 x 31,2 cm
semnat și datat dr. jos cu brun:
Tuttareacu; 1868
inv. 2071
M.N.A.R.

158

PEISAJE

155

156

157

159

160

161

162

163

164

155. TURNUL LUI LYCIRATE

ulei/ carton
17,5 x 14 cm
nesemnnt;
nedatat (1846-1847)
inv. 69
M.I.A.M.B.-M.G.T.

**157. PEISAJ NOCTURN LA GRANIȚA CU
TOSCANA**

ulei/ carton
22 x 32 cm
nesemnnt;
nedatat (1848)
inscripție pe verso în creion:
Făcut la granița Toscanei, Decembrie 1848
inv. 70
M.I.A.M.B.-M.G.T.

159. PE GIANICOLO

ulei/ pânză
26 x 35 cm
nesemnnt; nedatat
(1850-1851)
inv. 315
M.I.A.M.B.-M.G.T.

161. PEISAJ, SCENĂ ROMANTICĂ

(copie după Salvator Rosa ?)
ulei/ pânză
41 x 33 cm
nesemnnt;
nedatat (după 1850)
inv. F. W. 15
M.I.A.M.B.-M.G.T.
(Cust. Fl. W.)

163. PEȘTERA DÂMBOVICIOARA

ulei/ pânză
37 x 55 cm
semnat și datat dr. jos cu roșu:
Tattarescu 1868
inv. 75
M.I.A.M.B.-M.G.T.

156. PEISAJ DIN ITALIA

(copie după Salvator Rosa?)
ulei/ pânză
47 x 37 cm
nesemnnt;
nedatat (1846-1850)
inv. 97
M.I.A.M.B.-M.G.T.

158. TERASA DE PE MONTE PINCIO

ulei/ hârtie
24 x 39 cm
nesemnnt;
nedatat (1850-1851)
inv. 316
M.I.A.M.B.-M.G.T.

160. PEISAJ CU ARBORE FRÂNT

ulei/ pânză
50 x 65 cm
nesemnnt; nedatat
(după 1850)
inv. 98
M.I.A.M.B.-M.G.T.

162. PEISAJ

ulei/ pânză
50 x 65 cm
nesemnnt;
nedatat (după 1850)
inv. F.W. 14
M.I.A.M.B.-M.G.T.
Cust. Fl. W.)

164. PEȘTERA DÂMBOVICIOARA

ulei/ carton
42 x 34,5 cm
semnat dr. jos oblic cu galben:
Tattarescu,
nedatat (1868 ?)
inv. 3592; M.N.A.R.

BIBLIOGRAFIE

- xxx *Anunț pentru litografia după tabloul “Unirea Principatelor”,* în “Oltul”, nr. 31, 20 august 1857.
- xxx *Ferparul lui Gheorghe M. Tattaresco* în “L’ Indépendance Roumaine”, nr. 20/26 octombrie (7 noiembrie) 1894.
- xxx *Pictorul G. M. Tattarescu,* în “Universul”, nr.256, 1(13) noembrie 1894.
- xxx *Portrete Boierești-* în “Boabe de Grâu”, nr.1, 2 ianuarie 1934.
- xxx *G. Tattarescu,* în “Adevărul literar și artistic”, nr.924, 21 august 1938.
- xxx *Unul din marii pictori români ai veacului al XIX-lea,* în “Flacăra”, nr.23, 7 iunie 1951.
- xxx *Muzeul memorial Gh. M. Tattarescu,* în “Contemporanul”, nr.38 (363), 18 septembrie 1953.
- xxx *O prețioasă evocare a trecutului nostru - Muzeul memorial Gh. Tattarescu (1820 -1894),* în “Viața Capitalei”, nr.1348, 26 septembrie 1953.
- xxx *Prin muzeele Capitalei- Nicolae Bălcescu și pictorul Tattarescu,* în “Informația Bucureștiului”, nr.291, 6 iulie 1954.
- xxx *Casa unui pictor de acum 100 de ani,* în “Informația Bucureștiului”, nr. 368, 5 octombrie 1954.
- xxx *Scurtă istorie a artelor plastice în R.P.R, secolul XIX,* volumul II, Editura Academiei Republicii Populare Române, București 1958.

Catedrala Mitropolitană din Iași, în “Monumente Istorice Bisericești din Mitropolia Moldovei și Sucevei”, Iași 1974.

- D' Alcobia *Expozițiunea artiștilor în viață*, în “Portofoliul Român”, nr. 5, iulie 1881.
- Atanasiu, A.D. *Din istoricul Pinacotecei din București*, în “Arta Română”, nr.1/2 ianuarie-februarie 1908.
- Atanasiu, A.D. *Din istoricul Pinacotecei din București*, în “Arta Română”, nr.3, martie 1909.
- Atanasiu, A.D. *Din istoricul Pinacotecei din București*, în “Arta Română”,nr.4/5, aprilie - mai 1909.
- Blazian, H *Plastica-Tătărescu*, în “Adevărul Literar și Artistic”, nr.537, 22 martie 1931.
- Bogan, Radu *Tendențe și orientări în pictura românească din a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în Studii și Cercetări de Istoria Artei, nr.1, 1960.
- Broșteanu, Aurel D. *Expoziția de artă românească modernă*, în “Gândirea”, nr.10, octombrie 1931.
- Bunescu, Marius *Pictorul Gheorghe Tattarescu-Cu prilejul împlinirii a 135 de ani de la nașterea sa*, în “Contemporanul”, nr.44 (369), 30 octombrie 1953.
- Busuioceanu,Al. *Icoane vechi românești*, în “Ramuri”, nr.1, ianuarie 1929.
- Chelaru și Constantinescu, N.A. *Biserici și mănăstiri din județul Buzău*, partea a-II-a, în “Îngerul”, nr.5-6, Buzău, 1941.
- Cocora,Gabriel *Școala de zugrăvi de la Buzău*, nr.3/4, martie - aprilie 1964.
- Cocora, Gabriel *Date noi despre ani de formație ai pictorului Gheorghe Tattarescu*, în “Biserica Ortodoxă Română”, nr.5-6, mai - iunie 1965.

- Constantinescu
Iași, P. *Intellectualii și revoluția de la 1848 în Principatele Române*, Editura “Națiunea”, București, 1948.
- Constantinescu,
Paula *Idealul Unirii oglindit în arta plastică*, în “Revista Muzeelor și Monumentelor - Muzeu”, nr.1, 1978.
- Crețulescu, Em. *Expoziția publică a artiștilor în viață*, în “Opiniunea Națională”, 18 mai 1865.
- Dracopol-Ispir,
Lucia *Clasicismul și pictura românească*, Colecția “Artă și Cultură”, București, 1939.
- Dunca, C. *Doze ore la espozițiunea de la Academia*, în “Amicul Familiei”, nr.22/23, 1-15 februarie 1864.
- Esarcu
Constantin *Deșteptarea României*, în “Atheneul Român”, nr.10/11, martie-aprilie 1867.
- Fotino, George *Din Vremea Renașterii Naționale a Țării Românești. Boierii Golești*, volumul II, Imprimeria Națională, București, 1939.
- Fox, F. Br. *Un jurnal inedit al unui pictor progresist de la '48*, în “Adevărul”, nr. 957, 23 decembrie 1950.
- Frunzetti, Ion *Precursorii și micii maștrii din secolul XIX*, în “Arta Plastică”, nr.3, 1956.
- Frunzetti, Ion *Pictorii și Unirea Țărilor Române*, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei”, nr.1, 1959.
- Frunzetti, Ion *Etapete evoluției peisajului în pictura românească pînă la Grigorescu*, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei”, nr.1, 1961.
- Frunzetti, Ion *Unirea în arta plastică*, în “Revista Muzeelor”, nr.1, 1966.
- Frunzetti, Ion *Gh. Tattarescu la 78 de ani de la naștere*, în “Elanul Patriei”, nr.310, 10 noiembrie 1969.
- Frunzetti, Ion *Pictorii revoluționari de la 1848*, Editura Meridiane, București, 1988.

- F. Ion și
Mircea Popescu *Nicolae Bălcescu și artele plastice*, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei”, nr.1/2, ianuarie-februarie 1954.
- Idieru, N. E. *Istoria Artelor Frumose (Architectura,- Sculptura,- Pictura,-Muzica,-Din toate timpurile și din toate țările, inclusiv România)*, Tipografia Gutenberg, Joseph Göbl, București, 1898.
- Ionașcu, Ion *Material documentar privitor la istoria seminarului din Buzău (1836-1936)*, Imprimeria Națională, București, 1937.
- Ionescu, Adrian
Silvan *Artă și document. Arta documentaristă în România secolului al XIX-lea*, Editura Meridiane, București, 1990.
- Ionescu, Adrian
Silvan *Capela Filantropia este pictată de Tătărescu sau Ioanid?*, în “Cotidianul”, nr. 170 (908), vineri 22 iulie 1994.
- Ionescu, Adrian
Silvan *Artistul este un cetățean- Gheorghe Tătărescu și salubritatea orașului*, în “Cotidianul”, nr. 206 (944), vineri 2 septembrie 1994.
- Ionescu, R. *Artistul la George Tătărescu*, în volumul de poezii “Cânturi intime”, Imprimeria Sântei Mitropolii, București, 1854.
- Iorga, Nicolae *Zugrăvi noi și vechi*, (Academia Română; Memoriile Secțiunii Istorice, seria III, tomul X), Cultura Națională, București, 1929.
- Iorgulescu, B. *Din istoria picturii în Țara Românească. Pitarul Nicolae Teodorescu și școala de pictura din Buzău (1831)*, în “Literatura și Arta Română”, nr.4, București 1900-1901.
- Marcu, Alexandru *Un Pittore Romeno All'Accademia Di S.Luca Giorgio Tatarescu*, Istituto Per L'Europa Orientale, nr.1, Roma, 1923.
- Marcu, Alexandru *Tătărescu*, Editura “Ramuri”, Craiova, 1931.
- Marsillac, Ulysse de *La peinture en Roumanie*, în “Le Moniteur Roumain”, nr.4, 21 aprilie 1870.

- Metes, Ștefan *Din Istoria Artei Religioase Române; Zugravii Bisericii Române*. Tipografia "Progresul" (Gheorghe Ghili), Cluj, 1929.
- Nanu, Adina *Gh. Tattarescu*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1955.
- Negruzzi, Iacob *Esposițiunea artiștilor în viață la București*, în "Convorbiri Literare", nr.12, Iassi, 15 august 1870.
- Oprea, Petre *Participări românești de artă plastică în secolul al XIX-lea la expozițiile internaționale*, în "Revista Muzeelor", nr.3, 1966.
- Oprea, Petre *Cronica plastică din presa bucureșteană a anilor 1864-1878 (II)*, în "Revista Muzeelor și Monumentelor - Muze", nr.1, 1978.
- Oprea, Petre *Critica de artă din presa bucureșteană a anilor 1878-1889*, în "Revista Muzeelor și Monumentelor - Muze", nr.2, 1978.
- Oprea, Petre *Pictorii C. Wallenstein, Th. Aman și G. M. Tattarescu - muzeografi*, în "Revista Muzeelor și Monumentelor - Muze", nr.6, 1981.
- Opreșcu, George *Pictura românească în secolul XIX-lea*, Fundația pentru Literatură și Artă, Regele Carol al II-lea, București, 1937.
- Opreșcu, George *Pictura românească nouă*, în "Arta și Tehnica Grafică", Caietul special 4/5, iunie-septembrie 1938-1939.
- Opreșcu, George *Crearea Școalelor de arte frumoase în Țările Române*, în "Buletin științific, secțiunea de știința limbii, literatură și arte", Editura Academiei Republicii Populare Române, nr. 1/2, ianuarie-iunie 1951.
- Opreșcu, George *Gheorghe Tattarescu*, în "Contemporanul", nr.47, 19 noiembrie 1954.
- Opreșcu, George *Muzeele Capitalei- Arte Plastice, Etnografice*, Editura Științifică, București 1966.

- Pavel, Amelia *Începuturile “ genului “ în pictura și grafica românească, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei” nr.2, 1958.*
- Popescu, Mircea *Dezvoltarea picturii istorice românești în secolul al XIX -lea, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei” nr.3/4, 1954.*
- Popescu, Mircea *1848 și artele plastice, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei”, nr.2, 1968.*
- Predescu, Nicolae *Expoziția de tablouri D-nii T. Aman, G. Tătărescu, H.Trenc, C. Lecca, C. Stăncescu, în Trompeta Carpaților, nr.639-640, miercuri 12 iunie și duminică 16 iunie 1868.*
- Rudașcu, Lelia *Un pionier al realismului în pictura românească, în “Flacara”, nr.11, 15 septembrie 1953.*
- Sacerdoțeanu, Aurelian *Cercetări istorice și pitorești prin mănăstirile noastre acum optzeci de ani. Lucrările lui Al. Odobescu, H.Trenc și G.Tătărescu. Editura Fundației Culturale Mihail Kogălniceanu, București, 1941.*
- Sârbu, Mioara *Dans un musée commémoratif. Une visite à la maison du peintre Tătărescu, în “La Roumanie Nouvelle”, nr.124, 15 novembre 1953.*
- Stăncescu, C.I. *Di. Tattarescu a depins până acum peste 25 de biserici, în “Atheneul Roman”, nr.6/7 noiembrie-decembrie 1866.*
- Stăncescu, C.I. *Mișcarea artistică în România în anul 1866, în “Atheneul Român”, an I, nr.6/7, noiembrie-decembrie 1866.*
- Stăncescu, C.I. *Mișcarea artistică în România în anul 1867, în “Atheneul Român”, an I, nr. 12/13/14, 1867.*
- Stăncescu, C. I. *Cuvântare rostită la ceremonia funebră a lui George Tătărescu, în “Ateneul Român”, nr. 11 din 15 noiembrie 1894.*
- Teodor, Horia *Biserica Schitului Mărculești - Flămânda din Câmpulung-Muscel-; Studiu arhitectonic, în “Buletinul Comisiunii*

Monumentelor Istorice”, an XXXV, fasc. 113-114, iulie - octombrie 1942.

- Teodor, Horia *Schitul Mărculești - Flămânda în Albumul Național al pictorului Gheorghe Tattarescu*, în “Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice”, an XXXVI, fasc. 115-116, ianuarie-februarie 1943.
- Victor *Artiștii noștrii - George Tătărescu*, în “Gazeta Artelor”, nr.8, 13 decembrie 1902.
- Vîrtosu, Emil *Pictorul G. Tattarescu și Italia*, în “Studii italiene” V, București, 1938.
- Voinescu, Teodora *Gheorghe Tattarescu 1818-1894*, Academia Română, Publicațiile Fondului Elena Simu IV, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, București, 1940.
- Wertheimer, Georgeta *Pictorul Tattarescu și Unirea*, în “Viața Culturală a Capitalei”, nr. 24, 24 ianuarie 1950.
- Wertheimer, Georgeta *Pictorul Tattarescu și peisajul*, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei”, nr.3/4, 1956.
- Wertheimer, Georgeta *Pictorul Tattarescu, elev al pictorului Nicolae Teodorescu, și prima sa lucrare proprie: Tîmpla bisericii Onești*, în “Studii și Cercetări de Istoria Artei”, nr.1-2, 1957.
- Wertheimer, Georgeta *Un mare artist*, în “Femeia”, nr.10, octombrie 1958.
- Wertheimer, Georgeta *Muzeul Tattarescu*, în “Viața Culturală a Capitalei”, din 5 iunie 1960.
- Wertheimer, Georgeta *Portretul în pictura lui Gh. M. Tattarescu*, în “Revista Muzeelor”, nr.4, 1965.
- Wertheimer Ghika, Jacques *Primul pictor clasic în arta plastică română: Gh. M. Tattarescu*, în “Viața Militară” nr.10, octombrie 1954.

Wertheimer Ghika,
Jacques

Gheorghe M. Tattarescu-Un pictor român și veacul său,
Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958.

Wertheimer, Ghika,
Jacques

Gheorghe Tattarescu și Revoluția de la 1848, Editura
Meridiane, București, 1971.

CUPRINS

Notă asupra ediției	5
Cuvânt înainte	7
Planșe color	I-XVI
Cronologie	17
Abrevieri	22
Casa artistului	23
Portrete	27
Scene religioase	45
Scene mitologice	57
Alegorii	61
Portrete și scene istorice	65
Scene de gen	69
Peisaje	75
Bibliografie	79

16.000

ISBN 973-96752-3-9

